

Årsregnskap 2022

Versjon 5. mai 2023

Konsolidert regnskap for Tromsø kommune

Innledning

Tromsø kommunes konsoliderte årsregnskap for 2022 legges herved frem i henhold til bestemmelsene i kommuneloven av 22.06.2018, forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. av 07.06.2019, og god kommunal regnskapsskikk (GKRS), herunder kommunale regnskapsstandarder (KRS).

Tromsø kommune rapporterer i henhold til forskrift om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner mv. av 18.10.2019, og KOSTRA-veilederen for 2022 (KOMMUNE-STaT-RApportering).

Årsregnskapet inneholder forskriftsbestemte oppstillinger og noter (§ 5-2 i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. av 07.06.2019, heretter omtalt som budsjett- og regnskapsforskriften). For det konsoliderte regnskapet er de forskriftsbestemte oppstillingene; bevilgningsoversikt investering (§ 5-5), økonomisk oversikt etter art – drift (§ 5-6) og balanseregnskapet (§ 5-8), jamfør (§ 10-3 i budsjett og regnskapsforskriften).

Tromsø kommune bestod i 2022, i tillegg til kommunekassen, av tre kommunale foretak (Tromsø Havn KF, Tromsøbadet KF og Tromsø brann og redning KF). I tillegg til at hver av de nevnte enhetene skal utarbeide sine egne årsregnskap og styrets årsberetning, skal det utarbeides et samlet årsregnskap for hele virksomheten (konsolidert årsregnskap) og en samlet årsberetning for Tromsø kommune (kommuneloven § 14-6 og § 14-7). Årsregnskapene og årsberetningene skal behandles av kommunestyret senest 30. juni (kommuneloven § 14-3).

Vedtaket om årsregnskapet skal angi hvordan et eventuelt merforbruk skal dekkes inn. Merforbruket er det som står igjen etter strykninger av avsetninger til disposisjonsfond etc. (§ 4-2 i budsjett og regnskapsforskriften). Et eventuelt merforbruk skal dekkes inn i driftsregnskapet året etter at det oppsto. Hvis merforbruket ikke kan dekkes inn året etter at det oppstod, skal det dekkes inn senest det andre året etter at det oppstod (kommuneloven § 14-11). Et udekket beløp i investeringsregnskapet skal føres opp til dekning på investeringsbudsjettet året etter at det oppstod, etter at så mye som mulig av beløpet er strøket mot avsetninger til ubundet investeringsfond (§ 4-5 i budsjett- og regnskapsforskriften). Etter kommunelov av 22.06.2018, er ikke mindreforbruk i driftsregnskapet lenger aktuelt, da dette skal avsettes direkte til disposisjonsfond, etter strykningsbestemmelsen, jamfør (§ 4-3 i budsjett- og regnskapsforskriften). På tilsvarende måte er heller ikke udisponert beløp i investeringsregnskapet aktuelt lengre, da det først skal foretas strykninger og deretter avsettes direkte til ubundet investeringsfond (§ 4-6 i budsjett- og regnskapsforskriften).

Det konsoliderte årsregnskapet utarbeides ved å slå sammen årsregnskapene til de enhetene som skal inngå i konsolideringen. Transaksjonene og mellomværende mellom enhetene skal elimineres i henhold til god kommunal regnskapsskikk (§ 10-1 i budsjett- og regnskapsforskriften, se KRS (F) nr. 14). Reglene om årsavslutning i kapittel 4 i budsjett- og regnskapsforskriften gjelder likevel ikke for *det konsoliderte årsregnskapet*, slik at bunnlinja i det konsoliderte årsregnskapet blir *summen av bunnlinjene i enhetene*. Det konsoliderte driftsregnskapet kan derfor vise merforbruk selv om flere av enhetene har svært gode resultater. Tilsvarende vil gjelde for bunnlinja i investeringsregnskapet, som blir summen av bunnlinjene i enhetene sine investeringsregnskap.

Det konsoliderte driftsregnskapet for 2022 ble avsluttet med et merforbruk på 2,3 mill. kroner. Dette tilsvarer merforbruket i Tromsø brann og redning KF. Merforbruk må dekkes inn av Tromsø brann og redning KF i løpet av 2023 (året etter at merforbruket oppsto). Dersom merforbruket ikke er fullt ut dekket inn i regnskapet i året etter at merforbruket oppsto, skal det resterende beløpet overføres fra kommunekassen til foretaket i budsjettet for 2024 (det andre året etter at merforbruket oppsto), jmfør kommuneloven § 14-12, 2. ledd.

Det konsoliderte investeringsregnskapet for 2022 ble avsluttet i balanse (0) som følger av at hverken de kommunale foretakene eller kommunekassen hadde udekket beløp i 2022.

Netto driftsresultat er positivt med 113,4 mill. kroner i 2022, til sammenligning var netto driftsresultat i 2021 positivt med 210,1 mill. kroner. Dette gir en samlet nedgang på 96,7 mill. kroner. Ved årsslutt viser det konsoliderte balanseregnskapet disposisjonsfond på 482,0 mill. kroner og ubundet investeringsfond på 2,7 mill. kroner.

Tromsø, 8. mars 2023

Stig Tore Johnsen

Kommunedirektør

Innhold

Innledning	2
Innhold	4
Forskriftsbestemte oppstillinger	6
Økonomisk oversikt etter art – drift (§ 5-6)	6
Bevilgningsoversikt investering (§ 5-5, 1. ledd)	7
Balanseregnskapet (§ 5-8)	8
Noteopplysninger	10
Organisering av kommunens virksomhet	10
Kommuneregnskapet – et finansielt og bevilgningsorientert regnskap	13
De grunnleggende regnskapsprinsippene:	13
God kommunal regnskapskikk	14
Forskriftsbestemte noteopplysninger	15
Noter - Konsolidert årsregnskap	16
A) Enheter i det konsoliderte årsregnskapet (§ 10-4 a)	16
B) Enheter som er utelatt fra det konsoliderte årsregnskapet (§ 10-4 b og 10-3)	16
C) Enheter har kommet til eller gått ut av det konsoliderte årsregnskapet (§ 10-4 c)	16
D) Regnskapsopplysninger (§ 10-4 d)	17
E) Fordeling av inntekter, utgifter, eiendeler, gjeld og egenkapital (§ 10-4 e)	17
Note 1 - Endring i arbeidskapital (§ 5-10 a)	19
Note 2 - Oppstilling av kapitalkontoen (§ 5-10 b)	20
Note 3 – Endring i regnskapsprinsipp, regnskapsestimat og korrigeringer av tidligere års feil (§ 5-10 c)	21
Note 4 - Anleggsmidler (§ 5-11 a)	22
Note 5 - Aksjer og andeler i varig eie (§ 5-11 b)	24
Note 6 - Utlån (§ 5-11 c)	26
Note 7 - Markedsbaserte finansielle omløpsmidler (§ 5-11 d)	28
Note 8 - Rentesikring (§ 5-11 e)	29
Note 9 - Langsiktig lånegjeld (§ 5-12 a)	30
Note 10 – Avdrag på lån (§ 5-12 b)	32
Note 11 - Pensjon (§ 5-12 c)	33
Note 12 - Garantiansvar (§ 5-12 d)	36
Note 13 - Avsetning og bruk av fond (§ 5-13 a)	38
Note 14 - Selvkost (§ 5-13 b)	39
Note 15 - Salg av finansielle anleggsmidler (§ 5-13 c)	41
Note 16 - Ytelser til ledende personer (§ 5-13 d)	42

Note 17 - Godtgjørelse til revisor (§ 5-13 e).....	43
Note 18 – Vesentlige poster og transaksjoner i regnskapet.....	44
Note 19 - Økonomisk utvikling	48
Note 20 Usikre forpliktelser, betingede eiendeler og hendelser etter balansedagen.....	52

Forskriftsbestemte oppstillinger

Økonomisk oversikt etter art – drift (§ 5-6)

(tall i hele tusen kroner)	Note	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Rammetilskudd		-1 984 322	-1 985 518
Inntekts- og formuesskatt		-2 903 676	-2 721 935
Eiendomsskatt		-258 692	-237 255
Andre skatteinntekter		0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten		-210 634	-104 943
Overføringer og tilskudd fra andre		-800 479	-882 008
Brukerbetalinger		-230 114	-237 025
Salgs- og leieinntekter		-870 823	-782 181
Sum driftsinntekter		-7 258 740	-6 950 866
Lønnsutgifter		3 460 871	3 270 685
Sosiale utgifter		619 503	593 881
Kjøp av varer og tjenester		2 251 102	2 061 085
Overføringer og tilskudd til andre		476 052	469 403
Avskrivninger	4	488 269	468 432
Sum driftsutgifter		7 295 796	6 863 486
Brutto driftsresultat	19	37 056	-87 380
Renteinntekter		-89 030	-48 362
Utbytter		-130 000	-112 730
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-55 005	-23
Renteutgifter		242 975	155 495
Avdrag på lån	10	368 839	351 283
Netto finansutgifter		337 780	345 664
Motpost avskrivninger	4	-488 269	-468 432
Netto driftsresultat	19	-113 434	-210 147
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:			
Overføring til investering		41 081	2 299
Avsetninger til bundne driftsfond	13	23 989	63 088
Bruk av bundne driftsfond	13	-96 684	-71 802
Avsetninger til disposisjonsfond	19	178 288	212 451
Bruk av disposisjonsfond	19	-30 949	0
Dekning av tidligere års merforbruk	19	0	4 112
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	19	115 725	210 147
Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)	19	2 292	0

Bevilgningsoversikt investering (§ 5-5, 1. ledd)

(tall i hele tusen kroner)	Note	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Investeringer i varige driftsmidler		1 474 626	826 721
Tilskudd til andres investeringer		20 131	10 998
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		229 538	23 053
Utlån av egne midler	6	53	5 594
Avdrag på lån		416 497	0
Sum investeringsutgifter		2 140 845	866 366
Kompensasjon for merverdiavgift		-75 460	-57 341
Tilskudd fra andre		-145 871	-239 061
Salg av varige driftsmidler	4	-583 405	-42 355
Salg av finansielle anleggsmidler	15	0	0
Utdeling fra selskaper		0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler		-35 563	-10
Bruk av lån		-1 328 685	-428 166
Sum investeringsinntekter		-2 168 983	-766 933
Videreutlån		294 242	183 137
Bruk av lån til videreutlån		-294 242	-183 137
Avdrag på lån til videreutlån		55 353	118 124
Mottatte avdrag på videreutlån		-99 505	-110 499
Netto utgifter videreutlån		-44 152	7 625
Overføring fra drift		-41 081	-2 299
Avsetninger til bundne investeringsfond	13	53 167	5 554
Bruk av bundne investeringsfond	13	-7 002	-27 527
Avsetninger til ubundet investeringsfond	19	0	-12 177
Bruk av ubundet investeringsfond	19	-4 277	-150
Dekning av tidligere års udekket beløp		71 484	1 025
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	19	72 291	-35 574
Fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp)	19	0	71 484

Balanseregnskapet (§ 5-8)

(tall i hele tusen kroner)	Note	2022	2021
EIENDELER			
Faste eiendommer og anlegg		12 302 871	11 735 609
Utstyr, maskiner og transportmidler		311 360	308 217
Sum varige driftsmidler	4	12 614 231	12 043 826
Aksjer og andeler	5	1 094 811	865 273
Obligasjoner		0	0
Utlån	6	1 368 602	1 195 764
Sum finansielle anleggsmidler		2 463 412	2 061 036
Immaterielle eiendeler		0	0
Pensjonsmidler	11	7 100 793	6 346 585
Sum anleggsmidler		22 178 436	20 451 447
Bankinnskudd og kontanter		369 608	619 253
Aksjer og andeler		0	0
Obligasjoner		0	0
Sertifikater		0	0
Derivater		0	0
Sum finansielle omlopsmidler	7,8	0	0
Kundefordringer	18	149 493	159 013
Andre kortsiktige fordringer	18	590 453	309 487
Premieavvik	11	853 198	595 567
Sum kortsiktige fordringer		1 593 143	1 064 066
Sum omlopsmidler	1	1 962 752	1 683 319
SUM EIENDELER		24 141 188	22 134 766

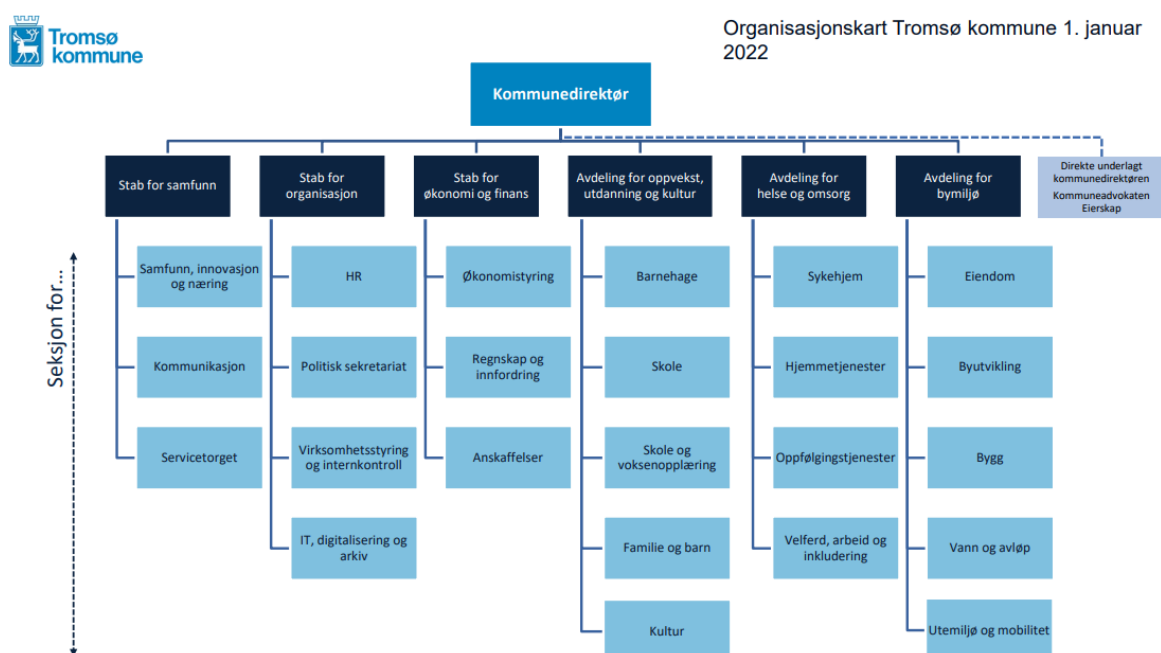
(tall i hele tusen kroner)	Note	2022	2021
EGENKAPITAL OG GJELD			
Disposisjonsfond	19	-482 033	-334 694
Bundne driftsfond	13,14	-76 176	-148 871
Merforbruk i driftsregnskapet	19	2 292	0
Sum egenkapital drift		-555 917	-483 565
Ubundet investeringsfond	19	-2 656	-6 932
Bundne investeringsfond	13	-57 946	-11 781
Udekket beløp i investeringsregnskapet	19	0	71 484
Sum egenkapital investering		-60 601	52 770
Kapitalkonto	2	-5 565 265	-5 054 798
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	3	24 147	24 147
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering	3	0	0
Sum annen egenkapital		-5 541 118	-5 030 651
Sum egenkapital		-6 157 636	-5 461 445
Gjeld til kredittinstitusjoner		-2 295 648	-2 210 163
Obligasjonslån		-5 303 800	-6 219 800
Sertifikatlån		-2 746 000	-1 236 018
Sum lån	8,9	-10 345 448	-9 665 981
Pensjonsforpliktelse	11	-6 393 698	-5 968 476
Sum langsiktig gjeld		-16 739 146	-15 634 457
Leverandørgjeld	18	-408 011	-328 271
Likviditetslån		-51 511	0
Derivater		0	0
Annen kortsiktig gjeld	18	-784 856	-710 554
Premieavvik	11	-28	-39
Sum kortsiktig gjeld	1	-1 244 406	-1 038 863
Sum gjeld		-17 983 552	-16 673 321
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		-24 141 188	-22 134 766
MEMORIAKONTI			
Ubrukte lånemidler		125 975	233 402
Andre memoriakonti		14 911	1 032
Motkonto for memoriakontiene		-140 886	-234 434

Noteopplysninger

Organisering av kommunens virksomhet

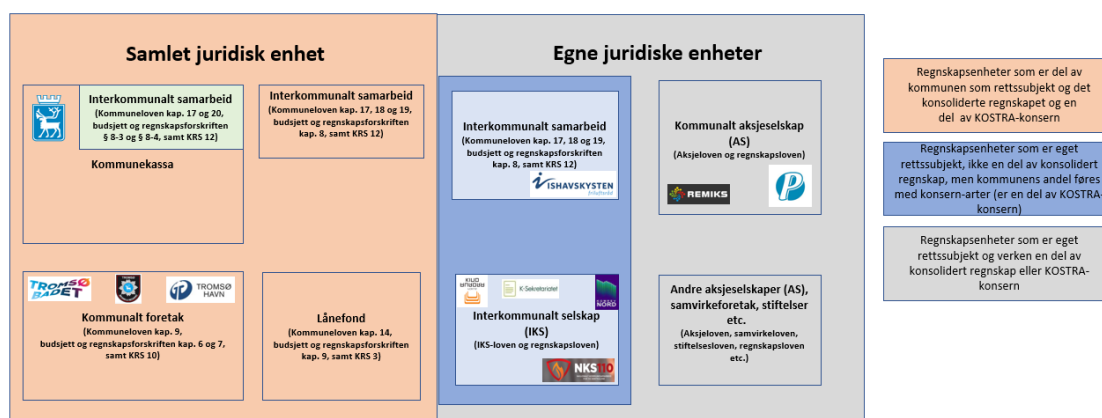
Kommunekassen sin egen virksomhet:

Tabell I: Organisering av kommunekassens virksomhet 2022

Kommunal virksomhet:

Tabell II: Organisering av kommunal virksomhet 2022

Kommunale foretak (egne regnskap, men i samme juridiske enhet)

Tromsø Havn KF eies 100 % av Tromsø kommune. Virksomheten er kommunens havnefaglige organ og skal ivareta de administrative og forvaltningsmessige oppgavene Tromsø kommune er tillagt etter havne- og farvannsloven.

Tromsø brann og redning KF eies 100 % av Tromsø kommune. Virksomheten skal ivareta kommunen sine oppgaver og plikter etter Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver av 14.06.2002, og tilhørende forskrifter. Tromsø brann og redning KF ivaretar også Tromsø kommunes vertskommune rolle i de interkommunale samarbeidene IUA og 110-sentralen, samt selvkostområdet feiing.

Tromsøbadet KF eies 100 % av Tromsø kommune. Virksomheten skal drifte, videreutvikle og vedlikeholde et helårs folkebad på en forretningsmessig forsvarlig måte. Selskapet skal gi et godt og attraktivt tilbud som lovpålagt skoleundervisning, svømmeidretter, klatring for kommunens og regionens innbyggere og tilreisende.

Aksjeselskap som utfører en del av kommunal tjenesteproduksjon

Tromsø kommune eier aksjeselskap som utfører en del av kommunal tjenesteproduksjon. Disse er egne juridiske enheter som fører egne regnskap. Følgende aksjeselskap tilhører denne kategorien:

Tromsø Parkering AS eies 100 % av Tromsø kommune. Virksomheten har som formål å bedre trafikksikkerhet, fremkommelighet, tilgjengelighet og miljø.

Remiks Miljøpark AS eies av Tromsø kommune (99,9 %) og Karlsøy kommune (0,1 %). Virksomheten har som formål å være totalleverandør av avfallstjenester. Remiks Husholdning AS ivaretar selvkostområdet renovasjon.

Interkommunale selskap

Interkommunale selskap (IKS) er egne juridiske enheter, som fører egne regnskap. Tromsø kommune har eierandeler i følgende interkommunale selskap:

Aurora Kino IKS eierandel 64,40 %

KomRev Nord IKS eierandel 17,70 %

K-sekretariatet IKS eierandel 17,99 %

Nasjonalt kommunesamarbeid for 110-sentralene eierandel 5%

Interkommunale samarbeid som er egne rettssubjekt

Ishavskysten friluftsråd

Interkommunale samarbeid som ikke er egne rettssubjekt

Kommuner kan samarbeid om løøsning av felles oppgaver på flere måter enn de nevnte organisasjonsformene; interkommunalt selskap og aksjeselskap. Innenfor rammen av kommuneloven § 17 kan interkommunale samarbeid organiseres som politiske råd¹, kommunalt oppgavefelleskap² eller vertskommunesamarbeid³.

Vertskommunesamarbeid etter kommuneloven kapittel 20 innebærer at en kommune (samarbeidskommune) kan avtale med en annen kommune (vertskommune) at vertskommunen skal utføre oppgaver og treffe avgjørelser etter delegert myndighet fra samarbeidskommunen. Det skal inngås en skriftlig samarbeidsavtale som blant annet skal inneholde bestemmelser om det økonomiske oppgjøret mellom samarbeidskommunene og vertskommunen, og regler for uttreden og oppløsning av samarbeidet. Samarbeidsformen etter gammel kommunelov § 27 er opphevet i ny kommunelov av 22.06.2018 og alle slike samarbeid må omdannes innen 2023. Vertskommunesamarbeid er ikke egne rettssubjekt, og fører ikke egne regnskap. Samarbeidets utgifter og inntekter inngår i vertskommunens årsregnskap.

Interkommunale samarbeid som er politiske råd (kapittel 18 i kommuneloven) og kommunalt oppgavefelleskap (kapittel 19 i kommuneloven), kan både være egne rettssubjekt eller inngå i kontorkommunens samlede juridiske enhet. I utgangspunktet skal politiske råd og kommunalt oppgavefelleskap føre eget regnskap og avgi egen årsberetning. Men det finnes unntaksregler/kriterier (budsjett- og regnskapsforskriften §8-3 og § 8-4) som gjør at disse kan inngå i kontorkommunens regnskap, og dermed kan behandles regnskapsmessig på tilsvarende måte som et vertskommunesamarbeid. Samarbeidsavtalen bestemmer hvordan disse samarbeidene skal behandles.

Interkommunale samarbeid der Tromsø kommune er vertskommune;

1. Interkommunal øyeblikkelig hjelp –KAD-senger (vertskommune samarbeid etter kapittel 20 i ny kommunelov)
2. Akuttberedskap barnevernet (vertskommune samarbeid etter kapittel 20 i ny kommunelov)
3. Krisesenteret (vertskommune samarbeid etter kapittel 20 i ny kommunelov)
4. 110-sentralen/Alarmsentral (vertskommune samarbeid etter kapittel 20 i ny kommunelov)
5. Interkommunalt samarbeid mot akutt forurensning (IUA) (gammel kommunelov § 27)

Det interkommunale samarbeidet "IUA" etter gammel kommunelov § 27, avsluttes 31.12.2022 og ny avtale for 2023 er under utarbeidelse. Det interkommunale samarbeidet "Tromsø-området regionråd" etter gammel kommunelov § 27, ble avsluttet i 2021. I 2022 har det vært arbeidet med å omdanne dette samarbeidet etter de nye reglene. Ny samarbeidsavtale skal signeres i 2023.

---

¹ Kapittel 18 i kommuneloven

² Kapittel 19 i kommuneloven

³ Kapittel 20 i kommuneloven

Kommuneregnskapet – et finansielt og bevilgningsorientert regnskap

Kommuneregnskapet er et finansielt og bevilgningsorientert regnskap, med fokus på betalbare størrelser. Dette forklares ved at kommuneregnskapet først og fremst viser tilgang på og bruk av midler, noe som i korte trekk betyr at regnskapet i hovedsak viser inntekter og utgifter (finansielle/betalbare størrelser) og ikke kostnader og økonomisk overskudd/gevinst.

De grunnleggende regnskapsprinsippene:

Arbeidskapitalprinsippet (§ 14-6 i kommuneloven)⁴

All tilgang på og bruk av midler i året skal framgå av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet

Bruttoprinsippet (§ 14-6 i kommuneloven)

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto.

Anordningsprinsippet (§ 14-6 i kommuneloven)⁴

Alle kjente utgifter og utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i Tromsø kommune sitt årsregnskap, enten de er betalt eller ikke. Med kjent menes at varer og tjenester må være levert for inntektsføring og mottatt for utgiftsføring. Tidspunktet for når fakturaer forfaller er uten betydning med tanke på bokføringstidspunkt.

Beste estimat (§ 14-6 i kommuneloven)

Hvis størrelsen på et beløp er usikkert, brukes beste estimat.

Regler om måling (Forsiktighetsprinsippet)

Forsiktighetsprinsippet er ikke nevnt som et grunnleggende regnskapsprinsipp i kommuneloven § 14-6 og er heller ikke definert som et grunnleggende regnskapsprinsipp i rammeverket. Men basert på reglene om måling av eiendeler og gjeld i § 3-2 og § 3-3 i budsjett- og regnskapsforskriften, skal urealisert tap regnskapsføres.

---

⁴ **Unntak fra arbeidskapitalprinsippet og anordningsprinsippet**

For lån er det kun den delen som faktisk er brukt i løpet av året som ført i investeringsregnskapet. Den delen som ikke er brukt, er registrert som memoriapost i balansen (§ 2-6 i budsjett- og regnskapsforskriften).

Regnskapsføring av premieavvik vil i henhold til (§ 3-5 og 3-6 i budsjett- og regnskapsforskriften) vil også fremstå som et unntak.

Prinsippendringer skal etter budsjett- og regnskapsforskriften § 3-7 regnskapsføres direkte mot egenkapitalen og vil også fremstå som et unntak.

A) Måling av anleggsmidler og langsiktig gjeld

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen.

Varige driftsmidler som bygninger, anlegg, maskiner og transportmidler, klassifiseres som anleggsmidler. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost. Anleggsmidler som har ubegrenset brukstid avskrives ikke, mens anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives etter § 3-4 i budsjett- og regnskapsforskriften. Avskrivningene starter året etter at anleggsmidlet er anskaffet. Anleggsmidler som har hatt verdifall som ikke forventes å være forbigående nedskrives til virkelig verdi.

Langsiktig gjeld måles til opptakskost. Langsiktig gjeld oppskrives ved en varig økning i forpliktelsen. Langsiktig gjeld oppskrives likevel ikke ved renteendringer på lån. Oppskrivningen reverseres i den grad grunnlaget for oppskrivningen faller bort.

B) Måling av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Tromsø kommune sine omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi (laveste verdis prinsipp). Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon, samt markedsbaserte verdipapirer som inngår i en handelsportefølje er omløpsmidler. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler måles til virkelig verdi.

Utestående fordringer er vurdert til pålydende med fradrag for forventet tap. Andre fordringer er omløpsmidler dersom disse forfaller innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige fordringer klassifiseres som anleggsmiddel.

Kortsiktig gjeld måles til det høyeste av opptakskost og virkelig verdi.

God kommunal regnskapsskikk

I henhold til kommuneloven (§ 14-6) skal også årsregnskapet føres i samsvar med god kommunal regnskapsskikk. God kommunal regnskapsskikk er en rettslig standard som skal utvikles innenfor den rammen lovgivningen setter. God kommunal regnskapsskikk er ment som et dynamisk begrep og skal angi standarder som komplettere lovverket. Disse regnskapsstandardene utformes gjennom praksis, teori og samfunnsutvikling. Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS) forvalter disse regnskapsstandardene (KRS).

Forskriftsbestemte noteopplysninger

Noter er en forklaring og utdypning av informasjon til de forskriftsbestemte oppstillingene. I henhold til budsjett- og regnskapsforskriften § 5-2) skal det så langt de er aktuelle være noteopplysninger om;

- Faste noteopplysninger om arbeidskapital, kapitalkonto og endringer i regnskapsprinsipp (§ 5-10)
- Faste noteopplysninger om eiendeler (§ 5-11)
- Faste noteopplysninger om lån, avdrag, pensjon og andre forpliktelser (§ 5-12)
- Faste noteopplysninger om andre forhold (§ 5-13)
- Andre noteopplysninger i årsregnskapet som er vesentlig for å vurdere den økonomiske utviklingen og stilling (§ 5-15)

De konsoliderte regnskapet skal i tillegg inneholde opplysninger om særlig noteopplysning (§ 10-4)

Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS) kan også gjennom de kommunale regnskapsstandarder (KRS) ha gitt ytterligere krav til og spesifisering av noteopplysningene.

Særlige noteopplysninger i det konsoliderte årsregnskapet (§ 10-4)

Noter - Konsolidert årsregnskap

A) Enheter i det konsoliderte årsregnskapet (§ 10-4 a)

Det konsoliderte årsregnskapet for Tromsø kommune er sammensatt av følgende regnskapsenheter:

Tromsø kommunekasse

Tromsø havn KF

Tromsøbadet KF

Tromsø brann og redning KF

Tromsø kommune har flere interkommunale samarbeid, se tekst under kapittel om organiseringen. De interkommunale samarbeid der Tromsø kommune er vertskommune inngår samarbeidets utgifter og inntekter i vertskommunens årsregnskap, i henholdsvis kommunekassen og Tromsø brann og redning KF. I og med at *Interkommunalt samarbeid mot akutt forurensning* ikke er omdannet etter ny kommunelov ennå i 2022, er denne medtatt i konsolideringen.

B) Enheter som er utelatt fra det konsoliderte årsregnskapet (§ 10-4 b og 10-3)

Følgende interkommunale samarbeid som ikke er eget rettssubjekt hvor Tromsø kommune er kontorkommune er vurdert å være så små at de ikke har betydning for vurderingen av kommunens økonomiske utvikling og stilling, både hver for seg og samlet. Disse er derfor utelatt fra det konsoliderte årsregnskapet.

Interkommunalt samarbeid mot akutt forurensning er medtatt, siden de ikke er omdannet etter ny kommunelov.

C) Enheter har kommet til eller gått ut av det konsoliderte årsregnskapet (§ 10-4 c)

Følgende regnskapsenheter har kommet til eller gått ut av det konsoliderte årsregnskapet siden forrige årsregnskap.

Tromsø områdets regionråd er tatt ut, siden den oppførte i 2021. Det interkommunale samarbeidet "Tromsø-områdets regionråd" etter gammel kommunelov § 27, ble avsluttet i 2021. I 2022 har det vært arbeidet med å omdanne dette samarbeidet etter de nye reglene. Ny samarbeidsavtale skal signeres i 2023.

D) Regnskapsopplysninger (§ 10-4 d)

Regnskapsopplysninger om enheter som nevnt i bokstav b og c, hvis dette har vesentlig betydning for vurderingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomiske utvikling og stilling.

Det er medtatt regnskapsopplysninger om Interkommunalt samarbeid mot akutt forurensning.

E) Fordeling av inntekter, utgifter, eiendeler, gjeld og egenkapital (§ 10-4 e)

Andelen av inntekter, utgifter, eiendeler, gjeld eller egenkapital som er knyttet til de øvrige deltakerkommunene i interkommunalt politisk råd eller kommunalt oppgavefelleskap som ikke er eget rettssubjekt, hvis dette har vesentlig betydning for vurderingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomiske utvikling og stilling.

Interkommunalt samarbeid mot akutt forurensning

Samarbeidet er organisert som et interkommunalt samarbeid etter gammel kommunelov § 27. Denne samarbeidsformen er opphevet i ny kommunelov av 22.06.2018 og alle slike samarbeid må omdannes innen 2023. Foretaket vil i løpet av 2023 legge frem for styret forslag til endret organisering av samarbeidet. Samarbeidende kommuner er: Balsfjord, Dyrøy, Karlsøy, Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Målselv, Nordreisa, Senja, Skjervøy, Storfjord, Sørreisa og Tromsø.

Det interkommunale samarbeidet skal ivareta deltakerkommunenes beredskap mot akutt forurensning utover minimumsberedskapen som skal være på plass i den enkelte kommune. Samarbeidet skal sette eierkommunene i stand til å møte kravene til kommunal beredskap ved akutt forurensning. Samarbeidet skal gi eierkommunene den mest kostnadseffektive beredskap mot alle typer akutt forurensning på sjø, land og i vassdrag. Samarbeidet er vedtatt i KSAK 338/94.

I 2022 er forsikringsoppgjøret som gjelder brannen i den russiske tråleren i Breivika havn høsten 2019 innfridd.

Tabell III: Oversikt interkommunalt samarbeid mot akutt forurensning IUA (i hele kroner)

IUA 2022			
Andel pr kommune kr 40 000 + kr 6,00 pr. innbygger			
Kommune	Innbyggertall 01.01.22	Andel pr kommune	Andel i %
Tromsø kommune	77 544	505 264	40 %
Målselv kommune	6 599	79 594	6 %
Sørreisa kommune	3 414	60 484	5 %
Dyrøy kommune	1 068	46 408	4 %
Senja kommune	14 738	128 428	10 %
Balsfjord kommune	5 576	73 456	6 %
Karlsøy kommune	2 179	53 074	4 %
Lyngen kommune	2 729	56 374	4 %
Storfjord kommune	1 836	51 016	4 %
Kåfjord kommune	2 012	52 072	4 %
Skjervøy kommune	2 804	56 824	4 %
Nordreisa kommune	4 746	68 476	5 %
Kvænangen kommune	1 159	46 954	4 %
Sum	126 404	1 278 424	100 %
Andre inntekter		676 354	
Samarbeidets totale inntekter		1 954 778	
Samarbeidets totale driftsutgifter		2 423 778	
Samarbeidets totale investeringsutgifter		623 925	
Resultat fra virksomheten	-	1 092 925	
Bruk av driftsfond	-	768 000	
Bruk av driftsfond i investering (via overføringspost)	-	231 450	
Bruk av investeringsfond	-	93 475	

Ved beregning av kalkulatorisk renteinntekt er det benyttet 5-årig swap-rente med et påslag på 0,5 %. For 2022 innebærer dette en rente på 3,54 %.

Resultatet for 2022 inklusive investeringsutgifter viser et totalt underskudd på 1,1 mill. kroner. Det er beregnet renteinntekter på til sammen 126 260 kroner. Det er brukt 894 260 kroner fra fondet for å dekke underskuddet på drift.

I forbindelse med investeringene til IUA er det bruk ytterligere 231 450 kroner av driftsfondet, dette fordi det ikke var nok midler på investeringsfondet til å dekke samarbeidets investeringsutgifter i 2022. IUA-driftsfond er dermed i 0 ved årsslutt, mens saldo på de bundne driftsfondene er henholdsvis 2 560 241 kroner (IUA-fondet) og 527 123 kroner (IUA kjemikalievernobil).

Tabell IV: Oversikt eiendeler IUA (i hele kroner)

Eiendeler	Bokførtverdi 31.12.2022
IUA Oljelenser 2014	15 704
ZH 50477 Mercedes-Benz Sprinter Lastebil	338 734
IUA Oljelenser 2022	623 925
SUM	978 363

Faste noteopplysninger om arbeidskapital, kapitalkonto og endringer i regnskapsprinsipp

Note 1 - Endring i arbeidskapital (§ 5-10 a)

Det skal opplyses om hva arbeidskapitalen er ved inngangen av året, årets endring i arbeidskapitalen, og hva arbeidskapitalen er ved utgangen av året. Årets endring i arbeidskapitalen skal spesifiseres med netto driftsresultat, netto utgifter i investeringsregnskapet, endring i ubrukte lånemidler og virkningen av endring i regnskapsprinsipp. Spesifiseringen av årets endring kan imidlertid utelates i det konsoliderte årsregnskapet, KRS nr. 14

Kommuneregnskapet skal vise all anskaffelse og anvendelse av midler⁵. Det betyr at regnskapet er et arbeidskapitalregnskap som omfatter inntekter og innbetalingsposter, som for eksempel bruk av lån og mottatte avdrag på utlån, salg av aksjer og andeler, og utgifter og utbetalingsposter, som for eksempel avdrag på lån og utlån, kjøp av aksjer og andeler.

Tabell 1-1 viser en spesifisering av endring arbeidskapital ifølge balansen. Oversikten viser endringene i de enkelte beholdningskonti som inngår i omløpsmidlene og i kortsiktig gjeld. Tabellen viser også sum anskaffelser og sum anvendelse av midler fra drifts- og investeringsregnskapet. Arbeidskapitaloversikten viser regnskapets inntekter og innbetalingsposter, og utgifter og utbetalingsposter, dvs. bevilgningsregnskapets eksterne transaksjoner.

Tabell 1-1: Endring i arbeidskapital (i hele tusen kroner)

Balanseregnskapet :	31.12.2022	01.01.2022	Endring
2.1 Omløpsmidler	1 962 752	1 683 319	
2.3 Kortsiktig gjeld	-1 244 406	-1 038 863	
Arbeidskapital	718 346	644 456	73 891
Drifts- og investeringsregnskapet :			Sum
Driftsregnskapet			
Sum driftsutgifter			6 807 527
Sum driftsinntekter			-7 258 740
Netto finansutgifter			337 780
Netto driftsresultat			-113 434
Investeringsregnskapet			
Sum investeringsutgifter			2 140 845
Sum investeringsinntekter			-2 168 983
Netto utgifter videreutlån			-44 152
Netto utgifter i investeringsregnskapet			-72 291
Endring ubrukte lånemidler (økning +/reduksjon-)			-107 427
Endring i regnskapsprinsipp ført direkte mot egenkapital			0
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet			-78 297

Avviket på 4,4 mill. kroner skyldes at avdraget i Tromsø brann og redning KF er utgiftsført i 2021, men er inntektsført i Tromsø kommunekasse i 2022, i henhold til anordningsprinsippet.

⁵ Kommuneloven § 14-6

Note 2 - Oppstilling av kapitalkontoen (§ 5-10 b)

Årets endring i kapitalkonto skal spesifiseres med årets endring i bokført verdi av anleggsmidlene og langsiktig gjeld, endring i ubrukte lånemidler og virkningen av endring i regnskapsprinsipp.

Tabell 2-1: Kapitalkonto – samlet egenfinansiering av anleggsmidlene (tall i hele tusen kroner)

Saldo kapitalkonto 1.1.2022	5 054 799
Økning av kapitalkonto (kreditposter):	
Aktivisering av varige driftsmidler	1 474 626
Gevinst salg varige driftsmidler	171 155
Kjøp av aksjer/andeler	216 898
Reversert nedskrivning aksjer/andeler	
Utlån	369 709
Avdrag på eksterne lån	840 689
Endring pensjonsforpliktelser (reduksjon)	
Endring pensjonsmidler SPK	
Endring pensjonsmidler KLP	75 837
Endring pensjonsmidler andre selskap	710 822
Aktivert egenkapitalinnskudd KLP og TKP	12 640
Korrigerings tidligere års feil (utlån)	2 100
Reduksjon av kapitalkonto (debitposter):	
Salg av varige driftsmidler	583 405
Avskrivning av varige driftsmidler	488 269
Tap salg varige driftsmidler	33
Salg aksjer/andeler	
Nedskrivning aksjer/andeler	
Mottatte avdrag på utlån	135 132
Avskrivning på utlån	
Bruk av lånemidler	1 695 828
Endring pensjonsforpliktelser (økning)	425 222
Endring pensjonsmidler SPK	32 452
Endring pensjonsmidler KLP	
Endring pensjonsmidler andre selskap	
Verdiendring varige driftsmidler pga. inntekter justering mva. (VA)	3 668
Nedskrivning varige driftsmidler	
Saldo kapitalkonto 31.12.2022	5 565 265

Note 3 – Endring i regnskapsprinsipp, regnskapsestimat og korrigeringer av tidligere års feil (§ 5-10 c)

Det skal opplyses om vesentlige endringer i regnskapsprinsipp. Det skal også opplyses om vesentlige endringer i regnskapsestimater og om vesentlige korrigeringer av tidligere års feil.

I 2022 har det ikke vært vesentlige endringer i regnskapsestimater. Det er ikke foretatt endring i regnskapsprinsipp for 2022.

Tabell 3-1: Endring i regnskapsprinsipp (i hele kroner)

Endringer i regnskaps-prinsipper:	Tromsø kommune
IB 2022:	24 146 886
Endringer:	-
UB 2022:	24 146 886

I 2022 er det gjort korrigering av en feil i regnskapet fra 2012, det gjelder utlånet til Stiftelsen Crux på 2,1 mill. kroner.

Det er også korrigert avskrivninger av varige driftsmidler med netto 0,4 mill. kroner. Dette gjelder Stakkevollveien og Brensholmen skole, se note 4.

Faste noteopplysninger om eiendeler

Note 4 - Anleggsmidler (§ 5-11 a)

For hver gruppe av varige driftsmidler skal det opplyses om avskrivningsperioder. For hver gruppe av varige driftsmidler skal det også opplyses om balanseført verdi ved inngangen av året, årets tilgang, avgang, avskrivninger, nedskrivninger og eventuelle reverseringer av nedskrivninger, og balanseført verdi ved utgangen av året. Leide varige driftsmidler som er balanseført, skal spesifiseres hvis leieavtalen er vesentlig. Det skal i tillegg opplyses om årsaken til vesentlige nedskrivninger og eventuelle reverseringer av slike.

Tabell 4-1: Oversikt varige driftsmidler pr. 31.12.2022

(tall i hele tusen kroner)

	Inventar, innredning, større utstyr, verktøy, maskiner, kjøretøy, større nyttekjøretøy, større anleggsmaskiner, båter, IKT, landstrømsanlegg o.l.	Programvare, dekomponerte bygg - elkraft	Brannbiler, sikkerhetstiltak, dekomponerte bygg - VVS og utomhus	Barnehager, skoler, idrettsanlegg, boliger, bofellesskap, vegger, parkeringsplasser, terminalbygninger, kaier og kaianlegg, forbrenningsanlegg, renseanlegg, pumpestasjoner, høydebasseng, ledningsnett, dekomponerte kulturbygg, lagerbygg o.l.	Adm.lokaler, institusjonslokaler, Tomter	Sum		
Balanseført verdi 1.1	63 137	233 002	1 079	21 738	8 530 570	2 657 331	536 969	12 043 826
Tilgang	23 526	47 821	4 077	8 215	913 360	369 902	107 724	1 474 625
Avgang	0	-59	0	-26	-407 468	-5	-4 725	-412 283
Avskrivninger	-31 287	-42 697	-3 578	-11 048	-310 810	-88 778	-71	-488 269
Nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0	0
Reverserte nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0	0
Korrigert anleggsgrupper	9 769	1 786	32 860	122 840	-167 263	-18 450	18 458	0
Verdiendring justeringsavtaler	0	0	0	0	-3 668	0	0	-3 668
Balanseført verdi 31.12	65 145	239 853	34 438	141 719	8 554 721	2 920 000	658 355	12 614 231
Tap salg varige driftsmidler	0	0	0	0	33	0	0	33
Gevinst salg varige driftsmidler	0	50	0	1 236	0	49 995	119 347	170 628
Avskrivningstid i år, inntil	5	10	15	20	40	50	Avskrives ikke/50	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Avskrives ikke/lineær	

Tilgang inneholder årets investeringer i varige driftsmidler på 1,5 mrd. kroner, se første post i bevilgningsoversikt investering.

Avgang består av redusert balanseverdi i forbindelse med salg på 412,3 mill. kroner. Av dette gjelder 407,4 mill. kroner avgang i forbindelse med salg av eiendommer i Åsgårdmarka. De vesentligste gevinstene ved salg er Strandvegen 8 på 50,0 mill. kroner og Einerhagentomtene på 119,4 mill. kroner.

Avskrivningene inneholder, foruten ordinære avskrivninger på 453,0 mill. kroner også korrigerende avskrivninger på grunn av feil avskrivninger i tidligere års regnskap, til sammen en netto økning på 0,4 mill. kroner. Av dette er 4,8 mill. kroner reversering av tidligere års avskrivninger på Stakkevollvegen, mens 5,2 mill. kroner skyldes for lite avskrivninger av Brensholmen skole i 2020 og 2021.

Det har ikke vært foretatt nedskrivninger etter kriteriene i KRS nr. 9. Det har ikke vært aktuelt med reversering av tidligere års nedskrivninger.

Bokført verdi av VA-anlegg overdratt fra utbyggere er redusert med årets justeringsinntekt på 3,7 mill. kroner.

Anleggsgruppa med tomter, grunneiendommer og utbyggingsområder består til dels av rene tomter som ikke avskrives og arbeid med grunneiendommer og utbyggingsområder som avskrives i takt med salg.

Tromsø kommune har finansiell leieavtale med Blå Kors Eiendom AS. Verdien av anleggsmiddelet er 74,7 mill. kroner. Årlige avskrivninger utgjør 3,0 mill. kroner.

Note 5 - Aksjer og andeler i varig eie (§ 5-11 b)

For aksjer og andeler under finansielle anleggsmidler skal det for hvert selskap opplyses om eierandelen og balanseført verdi ved utgangen av regnskapsåret. Det skal også opplyses om vesentlige endringer i eierandeler. Det skal i tillegg opplyses om vesentlige nedskrivninger, og eventuelle reverseringer av slike, og årsaken til dette.

Tabell 5-1: Eierandel og balanseført verdi av aksjer og andeler i varig eie pr. 31.12.2022 (i kroner)

Selskapets navn	Eierandel i selskapet	Balanseført verdi 31.12.2022
Alfheim Stadion II AS org 956983231	51,00 %	8 690 817
Arktisk Filharmoni AS org 994387693	50,00 %	50 000
Arnestedet Eiendom AS org 931012193	100,00 %	312 700 000
Aurora Kino IKS org 991817948	64,40 %	418 600
Badelandene.no SA 987469471 (andel)		25 000
Biblioteksentralen SA org 910568183	0,32 %	3 600
Boligbyggelaget Nord org 847890622 (2 andeler à 150,-)		300
Bredbåndsfylket Troms AS org 986358013	0,81 %	16 000
Brensholmen/Sommarøy Vannverk SA org 970191062	2,31 %	9 000
Cruise Norway AS org 965309837	6,11 %	20 000
EPI AS org 925073423	6,70 %	497 013
Filmparken AS org 914772141	0,16 %	26 754
Fjuel AS	20 %	3 000 000
Fjuel Tromsø AS org 925302961	49,00 %	20 433 000
Galvano Tia AS org 911918269	0,01 %	75
Gågaten AS Tromsø org 966697083	2,86 %	3 000
Hålogaland Teater AS org 920093914	25,00 %	25 000
Jordobservasjon Tromsø AS org 928103625	33,33 %	800 000
K-sekretariatet IKS org 988064920	17,99 %	239 248
KomRev Nord IKS org 986574689	17,70 %	1 197 128
Kommunal landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap org 938708606		25 667 800
Langsundforbindelsen AS org 941704956	8,06 %	10 000
Nasjonalt kommunesamarbeid for 110-sentralene IKS org 927 056 453 (andel)	5,00 %	75 000
Nordområdevegen AS (Ullsfjordforbindelsen AS) org 997618254	12,06 %	20 984
Protromsø AS org 928465845	100%	4 100 000
Remiks Miljøpark AS org 894462132	99,99 %	102 172 293
Ressurs Tromsø AS org 919302755	55,4 %	144 000
Skalandtunnelene AS org 931152971	0,45 %	1 000
Skarphallen Eiendom AS org 971101695	50,00 %	495 000
Slåttnes Vannverk SA org 970548394 (1 andel à 2500,-)		2 500

Stiftelsen Tromsø International School, org 992939257		50 000
Storelva Idrettspark AS org 984705034	27,87 %	100 000
Strandvegen 8 Eiendom AS org. 926 292 552	100 %	6 000 000
TH Utvikling AS org 831262222	100,00 %	100 000
Troms Holding AS org 923191593, (1 aksje à 10 000)	1,67%	10 000
Troms Kraft AS org 979468792	40,00 %	200 000 000
Tromsø Asvo AS org 852190582	100,00 %	100 000
Tromsø Kommunale Pensjonskasse, org 814115232	100%	335 206 319
Tromsø Parkering AS org 912994481	100%	70 981 160
Tromsø Sentrum AS, org 919172150	33,33 %	100 000
Tromsø Veg AS org 946677183	66,67 %	200 000
Tromsøbadet AS org 926589660	100,00 %	999 900
Tromvik Vannverk SA org 970191089 (1 andel à 250,-)		250
Visit Tromsø-Region AS org 994311352	33,34 %	120 000
Sum		1 094 810 741

Arnestedet Eiendom AS:

Tromsø kommune har i løpet av 2022 gjennomført to emisjoner i selskapet utgjør dette 200,0 mill. kroner. Det er salgsinntekter fra salg av Strandvegen 8 (KST-sak 9/22) og Einerhagen (KST-sak 102/22) som er benyttet til emisjon i Arnestedet Eiendom AS.

Fjuel AS:

Fjuel AS ble stiftet 21.09.2022. Tromsø kommune har en andel på 20 %, jamfør KST-sak 94/22.

Fjuel Tromsø AS:

Det har vært en kapitalinnskytelse på 9 065 000 kr i Fjuel Tromsø AS i 2022, jamfør KST-sak 94/22.

Jordobservasjon Tromsø AS:

UiT har kjøpt seg inn med en eierandel på 33,33 %. Det har vært gjennomført emisjon i selskapet hvor kommunen har skutt inn 750 000 kroner i aksjekapital jamfør KST-sak 22/95.

ProTromsø AS:

Det har vært gjennomført emisjon i selskapet hvor Tromsø kommune har skutt inn 4,0 mill. kroner i aksjekapital jamfør KST-sak 22/95 (tertialrapport 1-22)

Ressurs Tromsø AS:

Tromsø kommune har kjøpt 166 aksjer a kr. 500, totalt 83 000 kroner, i Ressurs Tromsø AS, jamfør KST-sak 54/22. Gjennom aksjekjøp har kommunen økt eierandelen i selskapet fra 23,5 % til 55,4 %.

Note 6 - Utlån (§ 5-11 c)

For utlån under finansielle anleggsmidler skal det for hvert utlån opplyses om lånets størrelse, hvem som er låntaker, og om utlånet er finansiert med egne midler eller med lån etter kommuneloven § 14-17 første ledd. Utlån til samme låntaker kan angis samlet. Utlån til privatpersoner kan også angis samlet. Det skal i tillegg opplyses om vesentlige tap på utlån.

Tromsø kommune har i 2014 ytt et ansvarlig lån til Alfheim Stadion II AS på 1 mill. kroner. I låneavtalen heter det at kommunens andel skal være inntil 3 mill. kroner (I KSAK 83/14 ble det vedtatt inntil 4 mill. kroner). Restkrav er tillagt renter i henhold til avtalen og er økt til 1,38 mill. kroner. Avtalen forfalt i 2016, og kommunedirektøren vil i løpet av våren 2023 legge frem en sak for kommunestyret.

Kommunestyret vedtok i sak 153/20 å etablere Strandvegen 8 Eiendom AS. I forbindelse med overdragelse av Strandvegen 8 har kommunen ytt selgerkreditt som er regulert som et ansvarlig lån. Det ansvarlige lånet er på 26 mill. kroner, i samsvar med markedsmessige prinsipper. Strandvegen 8 Eiendom AS har tilbakebetalt 26 mill. kroner i 2022, det står derfor kun igjen etter restbeløp på 93 271 kroner pr. 31.12.

Det ble i 2021 inngått ny kontrakt med Tromsø Alpinpark AS der påløpt husleie fra 2018 til og med 2021 skulle dekkes gjennom framtidige faktureringer til selskapet. Utestående beløp på 5,5 mill. kroner (eksklusiv mva.) ble derfor ansett som en langsiktig fordring (utlån) i 2021. I 2022 har Tromsø Alpinpark AS innbetalt 0,5 mill. kroner, som er bokført som avdrag på utlånet.

Tromsø kommune har i 2012 ytt et lån til Stiftelsen Crux på 2,1 mill. kroner. Lånet skulle gå til renovering og opprustning av eiendommen gnr. 200 bnr. 402 Grønnegata 12 i Tromsø kommune. Lånet var rente- og avdragsfritt i 10 år. Etter 10 år kan Tromsø kommune vurdere eventuell forlengelse av disse vilkårene, og eventuelt vilkår om tilbakebetaling av lånet over en nærmere fastsatt tidsperiode. Kommunedirektøren vil i løpet av våren 2023 legge frem en sak for kommunestyret.

Det ble i KST-sak 41/21 utredet tiltak for å bedre fastlegeordningen i Tromsø kommune. I etterkant av denne saken kom tiltaket der Tromsø kommune tilbyr lån til allmennleger i spesialisering (ALIS) ved kjøp av hjemmel. Dette for å bidra til å sikre økonomisk trygghet for allmennleger i spesialisering. Det ble i 2022 utbetalt totalt 2,5 mill. kroner.

I 2022 er det ikke utbetalt sosiale utlån, mot 101 411 kroner i 2021. Det er ikke tapsført noe i 2022. Ved årsslutt hadde kommunen utestående sosiale utlån på 3,4 mill. kroner, en netto nedgang på 0,1 mill. kroner fra foregående år.

Pr. 31.12.2022 har kommunen 1,4 mrd. kroner i utlånte startlån. Årets nye utlån er 294,2 mill. kroner, mot 183,1 mill. kroner i 2021. Det er ikke vesentlige tap på startlån i 2022.

Tabell 6-1: Utlån pr. 31.12.2022 (i hele kroner)

Låntaker	Finansiert ved bruk av:	Lånebeløp pr. 31.12.22
Alfheim stadion II AS	Lån	1 382 559
Strandvegen 8 Eiendom AS	Egne midler	93 271
Tromsø Alpinpark AS	Udekket	5 042 695
Stiftelsen Crux - utlån	Egne midler	2 100 000
Andre utlån	Egne midler	219 000
Fastleger	Egne midler	2 512 500
Sosiale utlån	Egne midler	3 397 982
Startlån	Lån	1 353 853 517
Sum utlån		1 368 601 524

Note 7 - Markedsbaserte finansielle omløpsmidler (§ 5-11 d)

For markedsbaserte finansielle omløpsmidler skal det opplyses om sum anskaffelseskost, balanseført verdi ved inngangen av året, årets resultatførte verdiendring og balanseført verdi ved utgangen av året. Første punktum gjelder tilsvarende for derivater som ikke regnskapsføres etter reglene om sikring i § 3-3 tredje ledd.

Tromsø kommune har ingen markedsbaserte finansielle omløpsmidler.

Note 8 - Rentesikring (§ 5-11 e)

Det skal opplyses om hvilke finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser som regnskapsføres etter reglene om sikring, hva som er tilhørende sikringsobjekter, formålet med sikringen og sikringens varighet.

Tromsø kommune har per 31.12 fire rentebytteavtaler på til sammen 1,55 mrd. kroner. I tillegg er det inngått én fremtidig rentebytteavtaler på 200,0 mill. kroner med start i 2023. Formålet med sikringen er å gi kommunen forutsigbarhet for fremtidige rentekostnader (kontantstrømsikring). Avtalene er knyttet opp mot underliggende lån som det kommer frem av tabellen under. Dette er i tråd med finansreglementet og de administrative rutineene for finansforvaltningen i Tromsø kommune, der minimum 30 % av gjeldsporteføljene skal være sikret.

Tabell 8-1 Rentesikringskontrakter tilknyttet underliggende lån (i hele kroner)

Motpart	Løpetid	Rente	Underliggende lån	Hovedstol
Danske bank	01.06.2019-01.06.2027	2,038 %	10917263	350 000 000
Nordea Mkts	01.03.2021-02.03.2026	2,488 %	10818487/1086773	500 000 000
Danske bank	21.09.2021-21.09.2031	2,342 %	20210206	350 000 000
SNN	01.03.2022-01.03.2032	2,666 %	12813148/12838269	350 000 000
SNN	27.09.2023-27.09.2033	1,667 %	Fremtidig start	200 000 000
Sum lån				1 750 000 000

Faste noteopplysninger om lån, avdrag, pensjon og andre forpliktelser

Note 9 - Langsiktig lånegjeld (§ 5-12 a)

For lån skal det opplyses om hvor mye som gjelder lån til henholdsvis egne investeringer, andres investeringer, innfrielse av kausjoner og videreutlån. Leieforpliktelser som er balanseført skal spesifiseres hvis forpliktelsen er vesentlig. Det skal også opplyses om gjennomsnittlig løpetid og rente. Det skal i tillegg opplyses om verdien på lån som forfaller og må refinansieres i året regnskapet legges fram.

Denne noten viser Tromsø kommunes eksterne langsiktige gjeld.

Tabell 9-1: Oversikt over langsiktig lånegjeld Tromsø kommune pr. 31.12.22 (tall i hele tusen kroner)

	31.12.2022	31.12.2021
Egne investeringer	8 803 533	8 259 609
Andres investeringer	12 883	0
Videreutlån	1 455 737	1 330 090
Innfrielse av kausjoner	0	0
Finansiell leieavtale (Blå kors) ¹¹	73 295	76 282
Sum langsiktig lånegjeld	10 345 448	9 665 981

Langsiktig lånegjeld er definert som kommunens gjeld i sertifikat- og obligasjonsmarkedet, lån fra Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap (KLP) og Kommunalbanken (KBN), Husbanken og finansielle leieavtaler.

Langsiktig lånegjeld er på 10,3 mrd. kroner, og har økt med 679,5 mill. kroner sammenlignet med i fjor. Gjennomsnittlig vektet løpetid/kapitalbinding og rente er på henholdsvis 4,31 år og 2,25 %. Ved årets slutt var 42,4 % av gjelden sikret gjennom fastrente- og rentebytteavtaler.

Leieavtalen med Blå Kors er i henhold til gjeldende regnskapsregler å definere som en finansiell leieavtale, der hovedmomentet er at leieavtalen oppføres som et anleggsmiddel i balansen. Forpliktelsen på dette er 73,3 mill. kroner per 31.12.2022.

Tabell 9-2: Forfall på langsiktig gjeld de neste 12 månedene

ISIN	Motpart	Forfallsdato	Type	Rentebinding	Restgjeld
10917768	DNB	13.01.2023	Obligasjonslån	Flytende	400 000 000
12737784	DNB	26.01.2023	Sertifikatlån	Flytende	200 000 000
10757693	DNB	13.02.2023	Obligasjonslån	Fast	300 000 000
12767849	DNB	24.02.2023	Sertifikatlån	Flytende	480 000 000
12452665	SEB MB	28.02.2023	Sertifikatlån	Flytende	200 000 000
10818487	SB1M	09.03.2023	Obligasjonslån	Flytende	200 000 000
12707506	DNB	21.03.2023	Sertifikatlån	Flytende	400 000 000
12672759	DNB	31.03.2023	Sertifikatlån	Flytende	400 000 000
12774340	DNB	03.04.2023	Sertifikatlån	Flytende	300 000 000
12698366	DNB	11.04.2023	Sertifikatlån	Flytende	266 000 000
12724105	SEB MB	12.05.2023	Sertifikatlån	Flytende	500 000 000
10886807	Handelsbanke n	26.06.2023	Obligasjonslån	Flytende	200 000 000
10867732	SEB MB	03.11.2023	Obligasjonslån	Flytende	300 000 000
16707913.40	Husbanken	01.12.2023	Investeringslån	Flytende	107 400
Sum forfall neste 12 månedene					4 146 107 400

Tabell 9-2 viser at kommunen har ca. 4,1 mrd. kroner til forfall de neste 12 månedene. Sett mot forrige år er dette en betydelig oppgang. I kroner og ører utgjør det litt over 1,9 mrd. kroner. Totalt volum til forfall vil avhenge av hvor stor andel av nye låneopptak/refinansieringer som vil bli utstedt i sertifikatmarkedet. Kommunen har ved årsslutt 2,7 mrd. kroner i sertifikatmarkedet, som er ca. 1,5 mrd. kroner høyere enn i fjor. I tillegg skal det minimum betales 337,0 mill. kroner i avdrag i 2023 som er med på å redusere refinansieringsrisikoen ytterligere.

Note 10 – Avdrag på lån (§ 5-12 b)

Det skal opplyses om størrelsen på minimumsavdraget beregnet etter kommuneloven § 14-18 første ledd. Det skal også opplyses om sum avskrivninger, verdien på lånegjelden og verdien på de varige driftsmidlene som ligger til grunn for beregningen. Hvis mottatte avdrag på videreutlån er brukt til å betale avdrag på lån til formål som nevnt i § 14-15 første og andre ledd og § 14-16, skal det opplyses om beløpet og hvordan minimumsavdraget er korrigert for dette.

Årlig minsteavdrag beregnes som sum lånegjeld (unntatt lån til utlån og forskuttering) dividert på sum avskrivbare anleggsmidler multiplisert med årets avskrivninger i driftsregnskapet. Denne forenklete formelen gir et minste krav til avdrag som tilsvarer avskrivninger (kapitalslitet) på lånefinansierte anleggsmidler.

Tabell 10-1: Forenklet beregningsmetode årlige minsteavdrag (i hele kroner)

(tall i hele tusen kr)	
IB varige driftsmidler	12 044 212
IB tomter	993 639
IB anleggsmidler til beregning min.avdrag	11 050 573
IB langsiktig gjeld unntatt pensjonsforpliktelse	9 782 539
IB intern langsiktig gjeld	116 558
IB utlån startlån	1 159 117
IB avsatt avdragsfond startlån	4 204
IB memoria lånemidler startlån	219 499
IB langsiktig gjeld til beregning	8 283 162
Bokførte avskrivninger	488 269
Bokført avdrag	368 839
Beregnet minste tillatte avdrag (k.loven §14-18)	365 991
Differanse mellom bokført og beregnet avdrag	2 848

Tromsø kommune har bokført tilstrekkelig minimumsavdrag i 2022.

Note 11 - Pensjon (§ 5-12 c)

Det skal opplyses om årets pensjonspremier, netto pensjonskostnad og premieavvik, og om årets amortiseringskostnader og samlet pensjonskostnad. Det skal også opplyses om hvilke amortiseringsperioder som benyttes for amortisering av premieavvik. Det skal i tillegg opplyses om størrelsen på bruk av premiefond i året og midler på premiefond ved utgangen av året. Årets netto pensjonskostnad og årets endring i pensjonsmidler og brutto pensjonsforpliktelse skal spesifiseres. Det skal opplyses om hvilke beregningsforutsetninger som er brukt.

I tillegg til dekning i folketrygden har ansatte i Tromsø kommune en offentlig ytelsesbasert pensjonsordning, jamfør hovedtariffavtalen kapittel 2. Tromsø kommune har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP), Statens pensjonskasse (SPK), og Tromsø kommunale pensjonskasse (TKP).

Tabell 11-1: Beregningsforutsetninger

	KLP	SPK	TKP
Avkastning på pensjonsmidler	3,50 %	3,00 %	3,50 %
Diskonteringsrente	3,00 %	3,00 %	3,00 %
Årlig lønnsvekst	1,98 %	1,98 %	1,98 %
Årlig G-regulering	1,98 %	1,98 %	1,98 %
Årlig regulering av pensjoner under utbetaling	1,22 %		1,22 %

Årets pensjonspremie, beregnede netto pensjonskostnad og premieavvik, amortiseringskostnad og samlet pensjonskostnad

Det oppstår et avvik, kalt premieavvik, når årets pensjonspremie (betalt premie) til pensjonsselskapet er større eller mindre enn beregnede netto pensjonskostnad. I henhold til § 3-5 i budsjett- og regnskapsforskriften skal premieavviket inntektsføres (ved større innbetaling enn kostnad) eller utgiftsføres (ved mindre innbetaling enn kostnad) i driftsregnskapet i året det oppstår.

Tabell 11-2: Pensjonskostnader

(tall i hele kroner)	2022	2021
A Pensjonspremie (eks. adm) før bruk av premiefond	638 481 138	535 713 733
B Bruk av premiefond	34 001 587	208 490 070
C Årets pensjonspremie (eks. adm) (betalt premie) (A-B)	604 479 551	327 223 663
D Netto pensjonskostnad (beregnet)	230 639 202	227 812 780
E Premieavvik (C-D)	373 840 349	99 410 883
F Amortisering premieavvik	135 061 568	123 560 200
G Administrasjonskostnader	33 626 043	34 218 414
H Samlet pensjonskostnad ifølge aktuarberegninger (D+F+G)	399 326 813	385 591 394

Amortiseringsperiode

Siden premieavviket ikke representerer tilgang av midler må det til slutt «gå i null» ved at inntektsføring av premieavvik i et år fører til utgifter i senere år. I henhold til § 3-5 i budsjett- og regnskapsforskriften skal premieavvik som har oppstått i 2014 og senere bokføres over 7 år. Dette kalles amortisering av premieavviket. Amortisering (utgiftsføring) av tidligere års premieavvik var i 2022 på 135,1 mill. kroner eksklusiv arbeidsgiveravgift (aga).

Akkumulert premieavvik pr. 31.12.2022 er 853,2 mill. kroner inklusiv arbeidsgiveravgift.

Premiefond

Saldo på premiefond pr 31.12.2022 er på 241,0 mill. kroner. Avkastning av fondet for 2022 er først kjent etter at regnskapet er avlagt. Det er i 2022 brukt 34 mill. kroner av premiefond.

Tabell 11-3: Spesifisering av netto pensjonskostnad

(tall i hele kroner)	2022	2021
I Nåverdi av årets pensjonsopptjening	280 235 713	267 731 088
J Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	181 574 723	169 848 873
K Forventet avkastning på pensjonsmidlene	231 171 234	209 767 182
D Netto pensjonskostnad eks. adm. (I+J-K)	230 639 202	227 812 779

Tabell 11-4: Spesifisering av pensjonsmidler

(tall i hele kroner)	2022	2021
P Verdi av pensjonsmidler 1.1	6 346 584 829	6 174 755 915
Q Amortisert estimatavvik - årets pensjonsmidler	81 253 277	-228 380 177
K Forventet avkastning på pensjonsmidlene	231 171 234	209 767 182
C Årets pensjonspremie	604 479 551	327 223 663
N Utbetalte pensjoner	-162 696 388	-136 781 754
R Estimerte pensjonsmidler 31.12	7 100 792 503	6 346 584 829

Tabell 11-5: Spesifisering av pensjonsforpliktelsen

(tall i hele kroner)	2022	2021
L Påløpt pensjonsforpliktelse 1.1	5 996 159 900	5 977 995 164
M Amortisert estimatavvik - årets forpliktelse	99 391 055	-282 633 471
I Nåverdi av årets pensjonsopptjening	280 235 713	267 731 088
J Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	181 574 723	169 848 873
N Utbetalte pensjoner	-162 696 388	-136 781 754
O Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12	6 394 665 003	5 996 159 900
S Netto forpliktelse (R-O)	706 127 500	350 424 929
T Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse (7,9 %)	-74 648	27 683 569

I 2022 er pensjonsforpliktelsen lavere enn pensjonsmidlene (overfinansiering) i det samlede regnskapet, slik at det ikke skal beregnes arbeidsgiveravgift av denne netto pensjonsforpliktelsen. Arbeidsgiveravgift på netto pensjonsforpliktelse på 74 648 kroner, skyldes at i regnskapet til Tromsø brann og redning KF er pensjonsforpliktelsen høyere enn pensjonsmidlene. Samlet skulle dette gi en pensjonsforpliktelse på 6 394 739 650 kroner (inkludert også av netto pensjonsforpliktelsen til Tromsø brann og redning KF). Balansen i det samlede regnskapet viser derimot at pensjonsforpliktelsen (inkludert også av netto pensjonsforpliktelsen) er på 6 393 698 039 kroner. Avviket på kroner 1 041 611 skyldes at Tromsø Havn KF ikke har korrigert fjorårets også av netto pensjonsforpliktelse. I 2021 var også pensjonsforpliktelsen lavere enn pensjonsmidlene (overfinansiering), det skulle derfor ikke vært beregnet arbeidsgiveravgift ved fjorårets føring. Tromsø kommune var ikke kjent med departementets vurdering av også av nettoppensjonsforpliktelsen før etter avlagt regnskap 2021. Dette er korrigert i årsregnskapene i 2022, med unntak av i Tromsø Havn KF sitt årsregnskap.

Note 12 - Garantiansvar (§ 5-12 d)

For hver garanti skal det opplyses om hvem garantien er stilt for, hvilket formål garantien gjelder, type garanti, vedtatt garantiramme, garantiansvaret ved utgangen av regnskapsåret og når garantiansvaret utløper. Hvis en garanti gjelder for lån som enda ikke er tatt opp, skal det også opplyses om forventet låneopptak. Hvis garantien også omfatter renter, omkostninger og lignende, skal det opplyses om dette i tillegg til lånebeløpet. For hver garanti skal det opplyses om garantien er godkjent eller kun vedtatt, men enda ikke godkjent, eller om garantien gjelder for små beløp. Garantier som gjelder privatpersoner, kan summeres og opplyses samlet. Hvis en garanti er innfridd eller det er sannsynlig at en garanti må innfris, skal det opplyses om hvilken garanti det gjelder og innfrielsesbeløpet.

Tabell 12-1: Tromsø kommunes garantiansvar pr 31.12.2022 (i hele kroner)

Garantien er stilt for	Formål	Type garanti	Vedtatt garantiramme (ekskl. tillegg)	Saldo 31.12	Forventet låneopptak (utover saldo)	Tillegg for renter og omkostn. ol.	Godkjenning	Utløper
Barnehager og skole								
Steinberget barnehage	Renovering	Simpel	4 635 000	556 200	0	0	Godkjent	2024
Tusseladden barnehage	Renovering	Simpel	2 900 000	813 690	0	0	Godkjent	2022
Skogstua Foreldrelagsbarnehage	Renovering	Simpel	650 000	47 573	0	0	Godkjent	2021
Soldagen barnehage	Renovering	Simpel	3 750 000	0	0	0	Godkjent	2022
Ekrehagen friluftsbarnhage	Renovering	Simpel	500 000	12 420	0	0	Godkjent	2023
Stiftelsen Vesterlia Tema og kulturbarneha	Renovering	Simpel	663 000	110 500	0	0	Godkjent	2027
Karveslettia Foreldrelagsbarnehage	Renovering	Simpel	4 950 000	701 250	0	0	Godkjent	2027
Kråkeslottet barnehage	Renovering	Simpel	1 000 000	334 324	0	0	Godkjent	2024
Kråkeslottet barnehage	Renovering	Simpel	6 000 000	5 293 750		10 %	K-sak 197/21	2042
Tromsø Internasjonal School	Nye lokaler	Simpel	34 064 456	26 141 461	0	10 %	Godkjent	2041
Energi								
Brensholmen/Sommarøy Vannverk	Renovering	Simpel	4 000 000	2 418 862	0	0	Godkjent	2037
Brensholmen/Sommarøy Vannverk	Renovering	Simpel	2 000 000	1 133 314	0	0	Godkjent	2037
Kultur og idrett								
Alfheim stadion II AS	Renovering	Simpel	30 000 000	20 350 000	0	0	Godkjent	2030
Alfheim stadion II AS	Renovering	Simpel	15 000 000	12 000 000	0	0	Godkjent	2034
Tromsø Ryttersportsklubb	Renovering	Simpel	3 765 264	3 375 730	0	0	Godkjent	2039
Tromsø Ryttersportsklubb	Renovering	Simpel	2 000 000	1 793 091	0	0	Godkjent	2039
Fløya Anlegg AS	Renovering	Simpel	30 000 000	17 354 572	0	0	Godkjent	2035
Fløya Anlegg AS	Renovering	Simpel	10 747 000	6 663 657	0	0	Godkjent	2037
Fløya Anlegg AS	Renovering	Simpel	2 845 000	1 928 000	0	0	Godkjent	2040
Fløya Anlegg AS	Oppgradering kunstgress	Simpel	2 100 000	1 134 000	0	0	Godkjent	2027
Fløya Anlegg AS	Renovering	Simpel	3 500 000	2 741 658	0	0	Godkjent	2046
Tromsø Tennisklubb	Renovering	Simpel	5 740 000	1 291 500	0	0	Godkjent	2026
Tromsø Tennisklubb	Renovering	Simpel	1 189 384	951 544	0	10 %	Godkjent	2040
Tromsø Tennisklubb	Renovering	Simpel	3 008 412	1 000 000	0	10 %	Godkjent	2025
Tromsdalen Rideklubb	Renovering	Simpel	1 671 138	1 671 138	0	0	Godkjent	2037
Perspektivet Museum	Renovering	Selvskyldner	6 154 504	2 441 070	0	0	Godkjent	2026
Stakkevollan Idrettsforening	Etablering fotballhall	Simpel	9 000 000	5 628 973	0	0	Godkjent	2036
TUIL AS	Etablering TUIL Arena	Simpel	43 258 000	21 535 730	0	0	Godkjent	2034
Blåmann IL	Etablering klubbhus	Simpel	2 000 000	1 300 334	0	0	Godkjent	2039
Ramfjord Ungdoms og Idrettslag	Oppgradering kunstgress	Simpel	1 300 000	947 484	0	10 %	Godkjent	2032
Reinen Idrettslag	Etablering kunstgressbane	Simpel	3 750 000	425 323	0	0	Godkjent	2030
Kattfjord Sportsklubb	Etablering kunstgressbane	Simpel	1 850 000	1 217 948	0	10 %	K-sak 185/20	2030
Kattfjord Sportsklubb	Etablering kunstgressbane	Simpel	200 000	0	0	10 %	K-sak 185/20	2026
Turnhallen Tromsø AS	Etablering turnhall	Simpel	50 000 000	13 497 935	0	10 %	Godkjent	2046
Turnhallen Tromsø AS	Etablering turnhall	Simpel	15 500 000	2 639 902	0	10 %	Godkjent	2046
Tuil Arena II Eiendom AS	Etablering flerbrukshall	Simpel	50 000 000	48 913 043	0	10 %	Godkjent	2045
Tuil Arena II Eiendom AS	Etablering flerbrukshall	Simpel	15 400 000	15 400 000	0	10 %	Godkjent	2023
Tuil Arena II Eiendom AS	Etablering flerbrukshall	Simpel	30 000 000	25 999 998	0	10 %	Godkjent	2042
Tuil Arena II Eiendom AS	Etablering flerbrukshall	Simpel	20 000 000	20 000 000	0	10 %	Godkjent	2048
Bjerkakerhallen AS	Etablering fotballhall	Simpel	73 672 700	43 548 477	0	10 %	Godkjent	2045
Bjerkakerhallen AS	Etablering fotballhall	Simpel	33 689 500	24 609 140	0	10 %	Godkjent	2046

Sosiale formål							
Havtun omsorgsboliger	Etablering omsorgsboliger	Simpel	5 712 600	5 712 600	0	0	Godkjent 2060
Tromsø sosiale entreprenørskap AS	Kjøp Skansegata 4	Simpel	7 380 000	6 519 959	0	10 %	Godkjent 2048
Stiftelsen Tromsø Fontene	Renovering	Selvskylder	2 000 000	1 067 180	0	0	Godkjent 2040
Stiftelsen kommunale boliger	Etablering krisesenter	Selvskylder	25 000 000	0	0	10 %	Godkjent
Stiftelsen kommunale boliger	Forsøk 5	Selvskylder	15 000 000	0	0	10 %	Godkjent
Stiftelsen kommunale boliger	Oppgradering Grønnegata 10	Selvskylder	9 500 000	9 500 000	0	10 %	Godkjent 2047
Kirke							
Tromsø kirkelige fellesråd	Oppføring Kroken kirke	Simpel	45 000 000	37 118 000	0	0	Godkjent 2046
Tromsø kirkelige fellesråd	Renovering	Simpel	8 000 000	7 733 329	0	0	Godkjent 2033
Tromsø kirkelige fellesråd	Kjøp av Sjøgata 2	Simpel	7 200 000	4 275 000	0	0	Godkjent 2028
Tromsø kirkelige fellesråd	Renovering	Simpel	12 000 000	1 600 000	0	0	Godkjent 2023
Tromsø kirkelige fellesråd	Oppgradering menighetshus	Simpel	10 000 000	10 000 000	0	10 %	Godkjent 2033
Renovasjon							
Remiks Husholdning AS	Investering renovasjonsanleg	Selvskyldner	5 075 000	0	0	0	Godkjent 2022
Remiks Husholdning AS	Investering renovasjonsanleg	Selvskyldner	8 000 000	0	0	0	Godkjent 2022
Remiks Husholdning AS	Investering renovasjonsanleg	Selvskyldner	74 803 463	36 668 370	0	0	Godkjent 2035
Remiks Husholdning AS	Investering renovasjonsanleg	Selvskyldner	9 310 000	5 585 920	0	0	Godkjent 2031
Remiks Husholdning AS	Investering renovasjonsanleg	Selvskyldner	8 000 000	0	0	0,1	Godkjent 2029
Samferdsel							
BPS Nord - Bypakke Tenk Tromsø AS	Bypakke Tromsø	Selvskyldner	385 000 000	50 000 000	335 000 000	10 %	Godkjent 2037
SUM			1 169 434 421	513 703 949	335 000 000		

Nye garantistillelser vurderes i forhold til kommunelovens § 14-19 med tilhørende forskrifter, herunder er det en forutsetning at garantien ikke innebærer en vesentlig økonomisk risiko eller kan knyttes til næringsvirksomhet. Tromsø kommune har også et reglement for garantistillelser (26.04.17). I henhold til dette reglementet skal det gjøres vurderinger av risikoen knyttet til kommunens samlede garantiansvar og størrelsen på kommunens disposisjonsfond til å dekke eventuelle innfrielse av garantier.

Faste noteopplysninger om andre forhold

Note 13 - Avsetning og bruk av fond (§ 5-13 a)

For bundne fond som er vesentlige, skal det opplyses om hvilket formål fondet er bundet til. Det skal også opplyses om årets avsetning til eller bruk av fondet og størrelsen på fondet ved utgangen av året. Hvis det ikke har vært brukt av fondet i regnskapsåret, skal det i tillegg opplyses om årsaken til dette.

Tabell 13-1: Totaloversikt avsetning og bruk av fond pr 31.12.2022 (i kroner)

	Beholdning 01.01.2022	Avsetninger	Bruk av fond	Beholdning 31.12.2022
Bundne driftsfond	148 870 583	23 989 381	96 684 209	76 175 755
Bundne investeringsfond	11 781 147	53 166 605	7 002 066	57 945 686
Samlede avsetninger og bruk av avsetninger	160 651 730	77 155 986	103 686 275	134 121 441

Tabell 13-2: Type fond pr 31.12.2022 (i kroner)

Bundne fond	Beholdning 01.01.2022	Avsetninger	Bruk av fond	Beholdning 31.12.2022
Bundne driftsfond				
Selvkostfond	47 691 681	2 221 588	29 487 712	20 425 557
Interkommunale samarbeid	4 086 813	0	999 450	3 087 363
Øremerka statstilskudd	89 267 593	17 691 980	60 252 064	46 707 509
Andre tilskudd	6 600 282	4 066 092	5 833 086	4 833 288
Næringsfond/kraftfond	0	0	0	0
Gavefond	1 224 213	9 721	111 897	1 122 037
Sum bundne driftsfond	148 870 582	23 989 381	96 684 209	76 175 755
Bundne investeringsfond				
Øremerka statstilskudd	7 483 953	4 610 611	2 704 873	9 389 691
Øvrige bundne investeringsfond	4 297 194	48 555 995	4 297 193	48 555 996
Sum bundne investeringsfond	11 781 147	53 166 606	7 002 066	57 945 687

Fondsbeholdningen for bundne driftsfond er redusert i 2022 fra 148,9 mill. kroner til 76,2 mill. kroner. I 2021 og 2020 var fondsbeholdningen betydelig høyere grunnet utsettelse av prosjekter i forbindelse med koronapandemien.

Fondsbeholdningen for bundne investeringsfond har økt fra 11,7 mill. kroner til 57,9 mill. kroner. Det største fondet gjelder avsetninger for ekstraordinære avdrag startlån på 48,4 mill. kroner. Fondet har økt betydelig i 2022 på grunn av differanse mellom mottatte avdrag og betalte avdrag på videreutlån. Videre består fondsbeholdningen av Tromsøpakke III, dette utgjør 9,0 mill. kroner. Fondsmidlene består av tidligere tilskudd/drivstoffmidler som er planlagt brukt i oppgradering av Stakkevollvegen. Prosjektet langs Stakkevollvegen omhandler bygging av 2,15 km 4-felts veg med gang- og sykkelveg på vestsiden og fortau på østsiden. Bruk av midlene skjer i forhold til fremdriften i prosjektet, og er planlagt begynt brukt i 2023. Resterende midler (0,6 mill. kroner) er knyttet til ladestasjoner og anleggsbidrag til fremtidig bruk.

Avsetning og bruk av disposisjonsfond (ubundne driftsfond) og ubundne investeringsfond omtales i note 19.

Note 14 - Selvkost (§ 5-13 b)

For gebyrer som etter lov eller forskrift ikke skal være større enn selvkost, skal det for hvert gebyrområde opplyses om gebyrinntekter, beregnet selvkost, selvkostresultat, avsetning til eller bruk av selvkostfondet, eventuelt dekning av fremført underskudd fra tidligere år eller fremføring av årets underskudd til dekning i senere år. Det skal også opplyses om størrelsen på selvkostfondet, eventuelt akkumulert underskudd, ved utgangen av året.

Selvkostområdene i Tromsø kommune er vann, avløp, slam, slam-forurensningsmyndighet, byggesak, regulering, oppmåling, seksjonering, feiing, renovasjon og havneanløp.

I selvkostberegningene benyttes 5-årig SWAP-rente + 0,5 %. I 2022 var denne renten på 3,54 %. Selvkostprogrammet Momentum benyttes til alle selvkostområdene i Tromsø kommune foruten om renovasjon som utarbeides av Remiks Husholdning AS og havneanløp som utarbeides av Tromsø Havn KF.

Tabell 14-1: Selvkost kommunale betalingstjenester 2022 – resultat

(tall i hele tusen kroner)	Vedtatt dekningsgrad	Gebyrinntekter	Gebyrgrunnlag (netto kostnader)	Finansiell dekningsgrad	Resultat: Over(+)/underskudd (-)
Vann	100 %	115 393	128 664	89,7 %	-13 272
Avløp	100 %	124 537	147 628	84,4 %	-23 091
Slam	100 %	4 580	4 806	95,3 %	-226
Slam forurensnings-myndighet		165	165	100,0 %	0
Feiing	100 %	12 085	10 024	120,6 %	2 061
Byggesak	100 %	13 872	19 992	69,4 %	-6 120
Private reguleringsplaner	75 %	4 655	8 164	57,0 %	-3 509
Oppmåling	75 %	3 955	8 291	47,7 %	-4 335
Seksjonering	100 %	594	883	67,3 %	-289
Gravemeldinger	100 %	2 296	2 211	103,8 %	85
Renovasjon	100 %	150 253	153 197	98,1 %	-2 944
Havneanløp og saksbehand	100 %	0	1 409	0,0 %	-1 409
SUM		432 384	485 433	89,1 %	-53 048

Tabell 14-2: Selvkost kommunale betalingstjenester 2022 – fond og fremført underskudd

(tall i hele tusen kroner)	Deknings-gradsfond d pr. 01.01	Avsetn(+)/ bruk av (-)	Renter av fond	Deknings-gradsfond pr. 31.12	Fremført underskudd pr.
Vann	9 472	-9 472	0	0	3 699
Avløp	12 817	-12 817	0	0	10 229
Slam	6 599	-226	229	6 603	0
Slam					
forurensnings-myndighet	0	0	0	0	0
Feiing	3 418	2 061	157	5 636	0
Byggesak	5 508	-5 508		0	0
Private reguleringsplaner	0	0		0	0
Oppmåling	0	0		0	0
Seksjonering	333	-289	7	51	0
Gravemeldinger	0	0	0	0	983
Renovasjon	4 707	-2 944	0	1 763	0
Havneanløp og saksbehand	9 544	-1 409	0	8 136	0
SUM	52 399	-30 603	393	22 189	14 911

Note 15 - Salg av finansielle anleggsmidler (§ 5-13 c)

For inntekter fra salg av aksjer som er klassifisert som finansielle anleggsmidler, skal det opplyses om beløpet som er ført i henholdsvis investeringsregnskapet og driftsregnskapet.

Tromsø kommune har for regnskapsåret 2022 ikke solgt finansielle anleggsmidler.

Note 16 - Ytelser til ledende personer (§ 5-13 d)

Det skal opplyses om ytelser til ledende personer i virksomheten.

Tabell 16-1: Ytelser til ledende personer i virksomheten (i hele tusen)

(tall i hele tusen kroner)	Lønn, godtgjørelse og naturalytelser
Kommunedirektør	2 146
Ordfører	1 331
Varaordfører	887
Daglig leder Tromsø Havn KF	1 390
Daglig leder Tromsøbadet KF	1 257
Daglig leder Tromsø brann og redning KF	1 156
Styreledere KF	181
Øvrige styremedlemmer KF	586
Sum ytelser ledende personer	8 934

Lønn og annen godtgjørelse er inklusiv pensjonskostnad.

Note 17 - Godtgjørelse til revisor (§ 5-13 e)

Det skal opplyses om godtgjørelser til revisor, fordelt på revisjon og rådgivning.

Tabell 17-1: Godtgjørelse til revisor (i hele tusen)

Fordeling (i hele tall)	Beløp eks mva
Rådgivning	0
Revisjon	4 987 788
Sum godtgjørelse revisor	4 987 788

Andre noteopplysninger i årsregnskapet som er vesentlig for å vurdere den økonomiske utviklingen og stilling

Note 18 – Vesentlige poster og transaksjoner i regnskapet

Det skal også gis noteopplysninger om andre forhold hvis opplysningene ikke framgår av årsregnskapet for øvrig og er vesentlige for vurderingen av den økonomiske utviklingen og stillingen. Det skal også gis noteopplysninger om andre forhold når det følger av annen lov eller forskrift. Uvanlige og vesentlige poster som er sentrale for å forstå og analysere regnskapet bør spesifiseres.

I denne noten er det innledningsvis tatt med hendelser som har hatt stor påvirkning på årsregnskapet 2022. Videre er det kommentert kortsiktige fordringer og tapsavsetning, samt kortsiktig gjeld og andre forpliktelser.

Korona:

Som følge av koronapandemien fikk kommunen økt rammetilskudd på 113,7 mill. kroner i 2022. Av dette er 13,7 mil. kroner knyttet til koronavaksinering. Det er bokført utgifter på 118,5 mil. kroner i 2022. Det er altså regnskapsmessig sett et negativt avvik på 4,8 mill. kroner i koronaregnskapet.

Inntekts – og formuesskatt (inkludert inntektsutjevning):

Kommunens skatteinntekter i 2022 endte på 2,9 mrd. kroner, en økning på 181,7 mill. kroner fra 2021, eller 6,7 %. Skatteinntektene ble 7,7 mill. kroner lavere enn budsjettet. Inkludert inntektsutjevning endte inntektene på 3,0 mrd. kroner, det var 2,6 mill. kroner over budsjett.

I opprinnelig budsjett ble det budsjettet med 2,7 mrd. kroner i skatteinntekter. I tertialrapport 1-2022 ble budsjettet økt med 220 mill. kroner til 2,9 mrd. kroner, med bakgrunn i oppjusteringen av skatteanslaget for kommunesektoren i revidert nasjonalbudsjett 2022 fra -2 % til en 6,8 %. Årsaken til oppjusteringen var at endring i utbytteskatt fra 1. januar 2022 har ført til store, ekstraordinære skatteinntekter for kommunene som det altså ikke var tatt høyde for i budsjettopplegget fra staten.

Det nasjonale skatteanslaget ble videre oppjustert i forbindelse med statsbudsjettet for 2023 til 7,8 %. På landsbasis ble veksten i skatteinntekter i 2022 på 12,7 %. Veksten er drevet hovedsakelig av skatteinntekter fra utbytte og andre ikke-løpende skatteinntekter. Her kan nevnes et veldig stort, positivt fordelingsoppgjør for kommunene, samt et stort marginoppgjør.

Den store skatteinngangen nasjonalt sammenlignet med den lokale veksten i Tromsø i 2022 gjorde at Tromsø kommune fikk 106,6 mill. kroner i inntektsutjevning, 91,4 mill. kroner mer enn i 2021.

Integreringstilskudd:

I 2022 er det bokført 143,5 mill. kroner i integreringstilskudd fra staten, dette er en økning på 74,7 mill. kroner fra 2021. Staten anmodet kommunene om å bygge opp kapasiteten i tjenesteapparatet for å bosette flykninger fra Ukraina. Videre skulle kommunene motta en kompensasjon på 50 000 kr pr. vedtaks plass som kommunene ble anmodet om og stilte til rådighet, men som ikke ble benyttet. Tromsø kommune ble anmodet om å stille 550 vedtaks plasser. Det er registrert 397 flykninger og dermed er det rundt 153 ubenyttede vedtaks plasser. Basert på dette er det søkt om refusjon på 7,7

mill. kroner for de ubenyttede plassene, dette er aktivert som krav i 2022. Det er noe usikkerhet knyttet til denne inntekten, men samtidig har staten har gitt signaler på at disse utgiftene skulle kommunene få refundert. Tromsø kommune har gått sammen med Storbynettverket for å fremme saken både administrativt og politisk.

Refusjon ressurskrevende tjenester:

Det er i årsregnskapet for 2022 innregnet en estimert inntekt på 127,0 mill. kroner i tilskudd under ordningen. Til sammenligning var det i 2021 inntektsført 106,8 mill. kroner. Økningen fra fjoråret skyldes lavere fratrekk for bruk av premiefond, samt høyere utgifter til helse- og omsorgstjenester. I 2022 hadde Tromsø kommune 126 brukere som falt inn under refusjonsordningen, og det ble gitt totalt 948 645 timer direkte brukertid til disse brukerne.

Kjøp av vikartjenester:

Kjøp av vikartjenester er på til sammen 162,7 mill. kroner, og har økt med 54,9 mill. kroner fra 2021 og skyldes i hovedsak store utfordringer med rekruttering av fagpersonell innen helse og omsorg.

Underkurs i Husbanken:

Tromsø kommune undertegnet 07.12.2022 avtalen med Husbanken om å gå ut av fastrenteavtalen. Den gjeldende renten i Husbanken var på dette tidspunktet høyere enn fastrenten på det løpende lånet. Dermed oppstod det en underkurs på til sammen 55,0 mill. kroner. Underkursen er inntektsført som en finansinntekt i 2022. Husbanken gjorde opp underkursen ved å redusere Tromsø kommunes restgjeld, dette skjedde 01.01.2023.

Aksjeutbytte:

Aksjeutbytte er på 130,0 mill. kroner og er 17,3 mill. kroner høyere enn det som var bokført i regnskapet 2021. Det fordeler seg slik; Troms Kraft 70,0 mill. kroner, Arnestedet Eiendom AS 36,0 mill. kroner, Tromsø Parkering AS 20,0 mill. kroner og Remiks Miljøpark AS 4,0 mill. kroner.

Momskompensasjon:

Momskompensasjonen i driftsregnskapet utgjorde 171,0 mill. kroner i 2022. I investeringsregnskapet utgjorde momskompensasjon 75,5 mill. kroner i 2022.

I investeringsregnskapet er 6,7 mill. kroner av momskompensasjonen knyttet til justeringsinntekter, til sammenligning var dette beløpet 5,9 mill. kroner i 2021. Dette er en liten økning, og har sammenheng med at kommunen har inngått noen få nye justeringsavtaler med private utbyggere i 2022.

Overtakelse infrastruktur fra private utbyggere:

I 2022 overtok kommunen infrastruktur, det vil si vegger, fortau, gatebelysning, lekeplasser, grøntanlegg, vann og avløpsledninger i nye boligområder for tilnærmet 41,5 mill. kroner. Det kan være uoversiktlig å forutse når ulike utbyggingsområder ferdigstilles og overtas fra private utbyggere, og posten kan ha stor variasjon fra år til år. Områder/infrastruktur som er ferdigstilt i 2022 er veianlegg på Strandvegen 108 og infrastruktur knyttet til Workinntoppen. Slike overdragelser gir kommunen rett til justering for betalt merverdiavgift utbygger har hatt i forbindelse med oppføring av anleggene. Etter avtale blir dette igjen tilbakeført til utbyggerne.

Tilbakekjøp av eiendommer fra Tromsø kommunale pensjonskasse:

I forbindelse med opprettelse av Tromsø kommunale pensjonskasse i 2014 var det nødvendig å tilføre selskapet egenkapital. Kommunen hadde ikke tilstrekkelig frie midler som krevdes for å opprette pensjonskassen, og man endte derfor opp med å overføre eiendommene, Heracleum, Slottet og Laureng, som et tingsinnskudd. I 2022 Tromsø kommune og Tromsø kommunale pensjonskasse blitt enig om tilbakekjøp, jamfør KST-sak 42/22. Investeringene i eiendommene fordeler seg slik i 2022; Heracleum 216,9 mill. kroner, Laureng 66,3 mill. kroner og Slottet 94,1 mill. kroner.

Kjøp av krisesenter:

Tromsø kommune kjøpte i 2022 krisesenteret fra Stiftelsen kommunale boliger på 26,0 mill. kroner, jamfør KST-sak 53/22.

Kjøp og salg av Åsgårdmarka eiendom:

Tromsø kommune kjøpte i 2022 Åsgårdmarka eiendom for 407,4 mill. kroner fra UNN, jamfør KST-sak 2/22. Eiendommen er så solgt videre til Åsgårdmarka Eiendom AS for samme beløp.

Salg av eiendommene Einerhagen og Strandvegen 8:

I KST-sak 9/22 vedtok kommunestyret å selge resten av eiendommen Strandvegen 8 til kommunens eget selskap Strandvegen 8 eiendom AS for 50,0 mill. kroner. Einerhagen eiendom er solgt for 124,1 mill. kroner til kommunens eget selskap Einerhagen Eiendom AS, jamfør KTS-sak 102/22.

Kortsiktige fordringer og tapsavsetning

Samlet er det bokført 1,6 mrd. kroner i kortsiktige fordringer. Av dette er premieavviket 853,2 mill. kroner, se note 11. Andre kortsiktige fordringer og kundefordringer er på 740,0 mill. kroner.

Tabell 18-1: Avsetning tap på fordringer (i hele tusen kroner) pr 31.12.

Navn	Fordringer 2022	Avsatt 2022	Konstaterte tap 2022
Kortsiktige fordringer	739 946	8 137	2 337

Andre kortsiktige fordringer mot staten og fylket består blant annet av refusjon for sykelønn og foreldrepenger fra NAV, terminoppgjør på merverdiavgift og merverdiavgiftskompensasjon, samt refusjon ressurskrevende brukere. Disse fordringene anses som sikre og det er følgelig ikke avsatt til tap.

Kortsiktig gjeld og andre forpliktelser

Samlet er det bokført 1,2 mrd. kroner i kortsiktig gjeld. Av dette er 408,0 mill. kroner leverandørgjeld, likviditetslån 51,5 mill. kroner og annen kortsiktig gjeld er 784,9 mill. kroner, resterende beløp er premieavviket til Tromsø brann og redning KF som er en kreditpost som følge av at beregnet pensjonspremie er lavere enn den beregnede pensjonskostnaden for det kommunale foretaket.

Annen kortsiktig gjeld består blant annet av skyldig feriepenger, arbeidsgiveravgift og andre lønnsrelaterte poster og periodiseringer.

Note 19 - Økonomisk utvikling

Det skal også gis noteopplysninger om andre forhold hvis opplysningene ikke framgår av årsregnskapet for øvrig og er vesentlige for vurderingen av den økonomiske utviklingen og stillingen. Det er derfor valgt å ta med en note som viser utviklingen i resultatbegrepene i driftsregnskapet, brutto driftsresultat og netto driftsresultat, samt begrepene som brukes i forbindelse med avslutning av driftsregnskapet og investeringsregnskapet.

Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat viser det økonomiske resultatet av hele *den juridiske enheten Tromsø kommunens* ordinære driftsvirksomhet før finansposter. I 2022 var *de samlede driftsutgiftene* 7,30 mrd. kroner, mens *de samlede driftsinntektene* var 7,26 mrd. kroner. Det gir et negativt brutto driftsresultat for *hele den juridiske enheten* på 37,1 mill. kroner i 2022.

Tabell 19-1: Brutto driftsresultat i perioden 2021-2022 pr. 31.12

(tall i hele tusen kroner)	Note	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Rammetilskudd		-1 984 322	-1 985 518
Inntekts- og formuesskatt		-2 903 676	-2 721 935
Eiendomsskatt		-258 692	-237 255
Andre skatteinntekter		0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten		-210 634	-104 943
Overføringer og tilskudd fra andre		-800 479	-882 008
Brukerbetaling		-230 114	-237 025
Salgs- og leieinntekter		-870 823	-782 181
Sum driftsinntekter		-7 258 740	-6 950 866
Lønnsutgifter		3 460 871	3 270 685
Sosiale utgifter		619 503	593 881
Kjøp av varer og tjenester		2 251 102	2 061 085
Overføringer og tilskudd til andre		476 052	469 403
Avskrivninger	4	488 269	468 432
Sum driftsutgifter		7 295 796	6 863 486
Brutto driftsresultat	19	37 056	-87 380

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat brukes ofte til å beskrive en kommunes økonomiske handlefrihet. Netto resultatgrad viser hvor stor del av driftsinntektene som kan benyttes til egenfinansiering av investeringer og fondsavsetning når drifts- og finansutgifter er dekket. En positiv resultatgrad er en forutsetning for at Tromsø kommune skal ha driftsmidler til nye investeringer eller avsetninger for å sikre en forutsigbar drift.

Netto driftsresultat for *hele den juridiske enheten* var i 2022 positivt med 113,4 mill. kroner, noe som er en nedgang på 96,7 mill. kroner i forhold til 2021.

Tabell 19-2: Netto driftsresultat i perioden 2021-2022 pr. 31.12

(tall i hele tusen kroner)	Note	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Sum driftsinntekter		-7 258 740	-6 950 866
Sum driftsutgifter		7 295 796	6 863 486
Brutto driftsresultat	19	37 056	-87 380
Renteinntekter		-89 030	-48 362
Utbytter		-130 000	-112 730
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-55 005	-23
Renteutgifter		242 975	155 495
Avdrag på lån	10	368 839	351 283
Netto finansutgifter		337 780	345 664
Motpost avskrivninger	4	-488 269	-468 432
Netto driftsresultat	19	-113 434	-210 147

Avslutning av driftsregnskapet - "bunnlinja" i det konsolidert regnskap

Etter ikrafttredelsen av kommunelov av 22.06.2018, kan "bunnlinja" enten bli 0 eller et merforbruk i driftsregnskapet. Mindreforbruk er ikke lenger aktuelt, da et eventuelt mindreforbruk skal avsettes direkte til disposisjonsfond, etter strykning av bruk av disposisjonsfond og inndekning av tidligere års merforbruk (§ 4-3 i budsjett og regnskapsforskriften). Et eventuelt merforbruk skal dekkes inn i driftsregnskapet året etter at det oppsto. Merforbruket er det som står igjen etter strykninger av avsetninger til disposisjonsfond etc. (§ 4-2 i budsjett og regnskapsforskriften). Hvis merforbruket ikke kan dekkes inn året etter at det oppstod, skal det dekkes inn senest det andre året etter at det oppstod (kommuneloven § 14-11).

Reglene om årsavslutning i kapittel 4 i budsjett- og regnskapsforskriften gjelder likevel ikke for det *konsoliderte årsregnskapet*, jf. §10-1, 3. ledd, i samme forskrift, slik at bunnlinja i det konsoliderte årsregnskapet blir *summen av bunnlinjene i virksomhetene*. Det konsoliderte driftsregnskapet kan derfor vise merforbruk selv om flere av virksomhetene har svært gode resultater.

Det konsoliderte driftsregnskapet for 2022 ble avsluttet med et merforbruk på 2,3 mill. kroner. Dette tilsvarer merforbruket i Tromsø brann og redning KF. De øvrige enhetene i konsernet avsluttet driftsregnskapet i balanse (0).

Tabell 19-3: Disponering eller dekning av netto driftsresultat

(tall i hele tusen kroner)	Note	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Netto driftsresultat	19	-113 434	-210 147
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:			
Overføring til investering		41 081	2 299
Avsetninger til bundne driftsfond	13	23 989	63 088
Bruk av bundne driftsfond	13	-96 684	-71 802
Avsetninger til disposisjonsfond	19	178 288	212 451
Bruk av disposisjonsfond	19	-30 949	0
Dekning av tidligere års merforbruk	19	0	4 112
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	19	115 725	210 147
Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)	19	2 292	0

Overføring til investering er 41,1 mill. kroner, jamfør budsjettsaker i 2022, samt sluttposterings.

Bruk av bundne driftsfond er 31,0 mill. kroner og avsetning til bundne driftsfond er 24,0 mill. kroner. Avsetning og bruk av fond kan variere mye fra år til år, avhengig av hvor mye eksterne midler kommunen får og når midlene blir brukt. Balansen viser 76,2 mill. kroner i bundne fond pr. 31.12.22, se note 13.

Bruk av disposisjonsfond er 96,7 mill. kroner og avsetning er 178,3 mill. kroner, jamfør budsjettsaker i 2022, samt sluttposterings.

Etter disse sluttposteringsene viser den samlede balansen at disposisjonsfond er på 482,0 mill. kroner pr. 31.12.22.

Avslutning av investeringsregnskapet i det konsoliderte regnskapet

Investeringsregnskapet kan enten gå i balanse (0) eller vise et udekket beløp. Udisponert beløp er ikke lenger aktuelt, da det først skal foretas strykninger og deretter avsettes direkte til ubundet investeringsfond (§ 4-6 i budsjett og regnskapsforskriften). Et udekket beløp i investeringsregnskapet skal føres opp til dekning på investeringsbudsjettet året etter at det oppstod, etter at så mye som mulig av beløpet er strøket mot avsetninger til ubundet investeringsfond (§ 4-5 i budsjett og regnskapsforskriften).

Reglene om årsavslutning i kapittel 4 i budsjett- og regnskapsforskriften gjelder likevel ikke for det *konsoliderte årsregnskapet*, jf. §10-1, 3. ledd, i samme forskrift, slik at bunnlinja i det konsoliderte investeringsregnskapet blir summen av bunnlinjene i virksomhetene sine investeringsregnskap.

Det konsoliderte investeringsregnskapet for 2022 ble avsluttet i balanse (0) som følger av at hverken de kommunale foretakene eller kommunekassen hadde udekket beløp i 2022.

Tabell 19-4: Overføring fra drift og netto avsetning

(tall i hele tusen kroner)	Note	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Sum investeringsutgifter		2 140 845	866 366
Sum investeringsinntekter		-2 168 983	-766 933
Netto utgifter videreutlån		-44 152	7 625
Overføring fra drift		-41 081	-2 299
Avsetninger til bundne investeringsfond	13	53 167	5 554
Bruk av bundne investeringsfond	13	-7 002	-27 527
Avsetninger til ubundet investeringsfond	19	0	-12 177
Bruk av ubundet investeringsfond	19	-4 277	-150
Dekning av tidligere års udekket beløp		71 484	1 025
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	19	72 291	-35 574
Fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp)	19	0	71 484

I 2022 var *samlet investeringsutgifter* på 2,14 mrd. kroner, mens *samlet investeringsinntekter* var på 2,17 mrd. kroner. *Netto poster for videreutlån* viser 44,2 mill. kroner i inntekt. Netto gir dette et beløp i investeringsregnskapet på 72,3 mill. kroner (overfinansiering) før postene overføring drift og netto avsetning (interne finansposter).

Overføring til investering er 41,1 mill. kroner, jamfør budsjettsaker i 2022, samt sluttposter.

Bruk av bundne investeringsfond var 7,0 mill. kroner og avsetninger til bundne investeringsfond var 53,2 mil. kroner. Balansen viser 58,0 mill. kroner i bundne investeringsfond pr. 31.12.22, se note 13.

Bruk av ubundne investeringsfond er 4,3 mill. kroner, jamfør KST-sak 54/22 og KST-sak 94/22. Det er ikke vedtatt avsetning til ubundne investeringsfond i 2022.

Det er vedtatt inndeckning av tidligere års udekket beløp på 71,5 mill. kroner (jamfør KST-sak 95/22 og KST-sak 93/22). Dette gjelder udekket beløp i investering i kommunekassen og Tromsø brann og redning KF fra 2021.

Etter disse sluttposteringen viser den samlede balansen at ubundet investeringsfond er 2,7 mill. kroner pr. 31.12.22.

Note 20 Usikre forpliktelser, betingede eiendeler og hendelser etter balansedagen

Det skal også gis noteopplysninger om andre forhold hvis opplysningene ikke framgår av årsregnskapet for øvrig og er vesentlige for vurderingen av den økonomiske utviklingen og stillingen. Formålet med denne noten er således å opplyse om forhold ved regnskapsårets slutt med betinget utfall, for eksempel rettsaker og lignende, samt hendelser etter balansedagen. Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS) har utgitt veiledning (KRS 7) for når usikre betingede forpliktelser skal bokføres og når noteopplysninger skal gis.

Erstatning

1. Tromsø kommune har mottatt et erstatningskrav på 9,6 mill. kroner, samt krav om fristillelse av garanti på 1,5 mill. kroner for ulike feil i forbindelse med en inngått utbyggingsavtale. Det er p.t. ikke tatt ut søksmål mot kommunen, selv om søksmålsvarsel er sendt. Partene er i en pågående dialog for å se om en minnelig løsning er mulig. De eventuelle økonomiske konsekvensene av alle forholdene i saken er det per i dag for tidlig å si noe om. Tromsø kommunens forsikringsselskap er varslet om saken. Kommunens egenandel i slike saker er 100 000 kroner, men maksimal utbetaling fra forsikringen er på 2,0 mill. kroner.
2. Tromsø kommune har mottatt krav om erstatning og søksmålsvarsel for saksbehandlingsfeil i forbindelse med en byggesak. Kravet er på 680 000 kroner. Saken håndteres av kommunens forsikringsselskap og det er for tidlig å si noe om eventuelle økonomiske konsekvenser i saken. Kommunens egenandel i slike saker er kr 100 000 kroner.
3. Tromsø kommune mottok i september 2021 et varsel om krav om erstatning og oppreisning som følge av påstått mangelfull og klanderverdig oppfølging fra barneverntjenesten. Den private part har ikke fremsatt et endelig og konkretisert krav, og kommunen har derfor ikke kunnet ta stilling til spørsmålet om mulig ansvar. Saken er likevel varslet til kommunens ansvarsforsikringsselskap samt til Waco forsikringsmegling for øvrige varsler til andre forsikringsselskaper. Det er besluttet å suspendere foreldelsesfristen til og med 1. juni 2023, og det er varslet søksmål i løpet av våren 2023.
4. Det er fremsatt krav om erstatning som følge av at Statsforvalteren har opphevet kommunens vedtak om pålegg om stans i bruk av pistolskytebane. Kravet ble avvist av Tromsø kommune sommeren 2019, men kravshaver har varslet at kravet opprettholdes inntil videre og at de vil komme tilbake til det utover våren. Per februar 2023 er det foreløpig ingen utvikling i saken ut over at kommunen har samtykket til suspensjon av foreldelsesfristen flere ganger.
5. Tromsø kommune ble ved Nord Troms og Senja tingretts dom av 28.11.2022 dømt til å betale erstatning på til sammen 3 386 214 kroner til Stakkevollvegen Eiendom AS for ugyldig utbyggingsavtale, men frifunnet for et erstatningskrav på 3,5 mill. kroner for endring av reguleringsplanen for selskapets eiendom. Dommen er anket av begge parter. Ankesaken er foreløpig ikke berammet. Kostnadene for kommunen vil bli mellom kroner 0 – 8 500 000 inklusive sakskostnader.
6. Tromsø kommune har mottatt et krav om erstatning for påstått uaktsom saksbehandling i byggesak. Forsikringsselskapet HDI Global Speciality SE tok i mars 2021 ut stevning mot kommunen. Det er uavklart hvor stort kravet er fordi det fremdeles er en klage til

behandling hos Statsforvalteren. Før saken er endelig avgjort i forvaltningen er det ikke mulig å vurdere størrelsen på et eventuelt økonomisk tap. Partene har avtalt stansing av saken i påvente av et endelig forvaltningsvedtak i saken.

7. Tromsø kommune mottok i februar 2021 krav om erstatning og oppreisning for påstått mangelfull oppfølging fra barneverntjenesten. Den private part har p.t. ikke tatt ut stevning. Vi avventer en nærmere redegjørelse og dokumentasjon for kravet fra partens advokat. Størrelsen på et eventuelt erstatnings-/oppreisningskrav er ukjent. Saken er varslet til kommunens ansvarsforsikringsselskap samt til Waco. Kommunens egenandel i slike saker er 100 000 kroner.
8. Tromsø kommune har mottatt krav fra privatperson på 102 600 kroner for påstått uaktsom brøyting. Kravet har vært til behandling i forliksrådet, som innstilte behandlingen av saken i august 2022. Kravstiller har ett år på seg til å ta ut stevning i saken.

Regress

Et forsikringsselskap tok i april 2022 ut forlikssak mot Tromsø kommune med grav om regress etter skade på en privat bolig. Kravet er på 616 000 kroner. Saken håndteres av kommunens forsikringsselskap som har begjært klagen innstilt da den ikke er egnet for forliksrådsbehandling. Utover dette er det for tidlig å si noe om eventuelle økonomiske konsekvenser i saken. Kommunens egenandel i slike saker er på 100 000 kroner.

Overtakelse av internvei

Tromsø kommune har mottatt krav om overtakelse av internvei. Partene er i en pågående dialog for å se om en minnelig løsning er mulig. Kravet utløser i utgangspunktet ingen kostnader for kommunen, men dersom motparten tar ut søksmål kan kommune måtte påregne kostnader, for eksempel i form av å dekke sakskostnader ved et eventuelt tap. De eventuelle økonomiske konsekvensene av alle forholdene i saken er det per i dag for tidlig å si noe om.

Tilskudd til private barnehager

Tromsø kommune ble i slutten av desember 2022 saksøkt av flere private barnehager med påstand om at kommunens tilskuddsvedtak for 2020-2022 er ugyldige. Det er også krevd erstatning for det tap saksøkerne lider på grunn av at vedtakene er ugyldige. Dersom saksøkerne vinner frem, er det p.t. ikke mulig å si noe om hvor mye dette vil kunne utgjøre i eventuell etterbetaling av tilskudd. Men det antas uansett at staten vil dekke en eventuell merkostnad på dette punkt, siden vedtakene er fattet med grunnlag i, og kommunene finansieres på bakgrunn av forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager (Forskriften). På denne bakgrunn antas også at Tromsø kommune kan fremme regresskrav mot staten for saksøkernes eventuelle rentetap eller liknende, i den grad Forskriften og tilskuddsvedtakene er ugyldige.

Sak om overvannsproblematikk

En privatperson har tok ut stevning mot Tromsø kommune som følge av overvannsproblematikk som skal skyldes arbeid kommunen gjorde på egen eiendom i 2010. Det var fremsatt krav om retting av forholdene på kommunens eiendom samt utbedring av skade på saksøkers eiendom og erstatning for kostnader saksøker har hatt. Kravet på erstatning er rettskraftig avgjort som foreldet, mens kravet om retting ikke er foreldet. Tromsø kommune ble frifunnet for kravet om retting av Nord-Troms og Senja tingrett, men dømt til å utføre retting av Hålogaland lagmannsrett etter anke fra

privatpersonen. Tingrettens dom ble rettskraftig i februar 2023. Det er uklart hvor store kostnader retteltaket vil medføre, noe som må prosjekteres først.

Krav om utbedring av adkomst m.m.

En privatperson tok ut stevning mot Tromsø kommune med påstand om at kommunen er ansvarlig for å utbedre adkomsten til personens bolig etter at vegbanen i Dramsvegen ble hevet etter legging av blant annet nye V/A-ledninger m.m. Kommunen ble frifunnet av Nord-Troms og Senja tingrett, mens Hålogaland lagmannsrett har nektet å fremme privatpersonens anke. Lagmannsrettens beslutning er ikke rettskraftig før mars 2023, men det fremstår som lite sannsynlig at Høyesteretts ankeutvalg vil oppheve denne ved eventuell videre anke fra privatpersonen.

Krav om vederlagsjustering og erstatning i forbindelse med sluttoppgjør etter entreprisekontrakt

Tromsø kommune står i en tvist med Vest Betong og deres underentreprenør Roald Madsen. Madsen har krevd om lag 50 000 000 kroner i vederlagsjustering og erstatning fra Vest Betong i forbindelse med sluttoppgjør etter entreprisekontrakt som omhandler plastring og utfylling av et kaiområde i Breivika. Vest Betong har krevd samme beløp av Tromsø kommune i fall de taper saken mot Madsen, og Tromsø kommune er dermed dratt inn som part i saken. Det er berammet hovedforhandling i Nord-Troms og Senja tingrett i uke, 22, 23 og 24, og Tromsø kommune bistås av Kluge advokatfirma AS i saken. Det er for tidlig å si noe om utfallet. Tromsø kommune har påstått full frifinnelse.

Mangler ved fenderkonstruksjon i forbindelse med utbygging av Grøtsund kai

Tromsø kommune reklamerte i 2021 over mangler ved fenderkonstruksjon utført av BMO i forbindelse med ombyggingen av kaiområdet for mottak av atomubåter. Covi har prosjekteringsansvaret. Konstruksjonen viste seg teknisk vanskelig og situasjonen mellom Tromsø Havn, entreprenør og prosjekterende var fastlåst på grunn av grunnleggende uenighet om årsaken til mangelen skyldtes feil ved utførelsen eller prosjekteringen. Det pågår fortsatt undersøkelser og korrespondanse vedrørende utbedring og ansvar. Resultatet er usikkert.

Tilbakebetaling av refusjon fra HELFO i forbindelse med koronatesting

Tromsø kommune mottok 27. januar 2023 varsel om tilbakebetaling av feilutbetalt refusjon knyttet til koronatesting. HELFO har kontrollert refusjonskravene fra Tromsø kommune for koronatesting i perioden fra 4. mars 2020 til 30. september 2021 for takstene 1ad, 1ak og 701c. HELFO vurderer å fatte vedtak om tilbakekreving av kroner 7 042 367, jmfør folketrygdloven § 22-15a. Flere store kommuner har fått lignende krav og spørsmålet er hvorvidt regelverket rundt koronatesting har vært tydelig nok for kommunene.

Templarheimen

I forbindelse med utbyggingen av Templarheimen skistadion har kommunen, i tråd med merverdiavgiftskompensasjonsloven § 4 første ledd, mottatt kompensasjon for merverdiavgift påløpt i forbindelse med anskaffelsen. Kommunen er i en prosess med inngåelse av en avtale om bruksrett til skistadion med to ulike aktører. Ved inngåelse av avtalen om bruksrett til Templarheimen skistadion endres bruken fra utleie til utlån. Retten til kompensasjon reduseres i takt med faktisk utlån og tilsvarende del av mottatt kompensasjon må tilbakebetales. Estimert basert på avtaleutkastet mellom kommunen og de aktuelle aktørene viser at mottatt kompensasjon kan komme til å bli redusert med ca. 4,6 mill. kroner.

Lønnsfastsettelse

Kommunen kan ha forpliktelser knyttet til at enkelte ansatte kan ha fått for lite utbetalt lønn, som følge av ansiennitetsberegninger, jamfør KST-sak 77/18. Beløpet er ved avleggelse av regnskapet ikke kjent.

Sak for arbeidsretten

Det pågår en sak for Arbeidsretten. Tromsø kommune er ikke part i saken, men saken kan få konsekvenser for Tromsø kommune. Saken behandles i uke 24 i 2023, og gjelder særaldersgrense for 110-operatører. Saken omhandler om KS følger SGS2020 § 6-1 om at fastsettelse av aldersgrense og regler om rett til å ta ut alderspensjon før nådd aldersgrense skal følge de samme prinsipper som gjelder i Statens pensjonskasse. Saken er bragt inn for Arbeidsretten av Maskinistforbundet og et av deres medlemmer som er ansatt i Tromsø kommune. Det er for tidlig å si noe om eventuelle økonomiske konsekvenser i saken.